

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Second Class postage paid at Fitchburg, MA

Torstaina, syyskuun 25 p., 1986 Thurs., September 25, 1986

ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY

82 vuosikerta Vol. LXXXII No. 38 45 cents

MAAILMAN ERI KULMILTA

EEC hyväksyi rajoitetut pakotteet

Euroopan talousyhteisön EEC:n ulkoministerit hyväksyivät viime viikolla lopultakin rajoitetut taluspakotteet Etelä-Afrikkaa vastaan, ilmoitti Belgian edustaja. Etelä-Afrikkaa ryhdytään painostamaan kieltämällä uudet investoinnit maahan sekä katkaisemalla raudan, teräksen ja Krugerrand-kultarahojen tuonti maasta.

Viidenneksi pakotetoimeksi oli ehdotettu hiilen tuonnin kieltämistä, mutta kieltöä ei vielä hyväksytty Länsi-Saksan ja Portugalin vastustuksen vuoksi. Diplomaattien mukaan hiilen tuontikieltoa harkitaan uudelleen myöhemmin.

Hyväksytyistä pakotetoimista päästiin periaatteessa yksimielisyyteen jo maanantaina, mutta päätös lykkäytyi, koska Hollanti, Irlanti ja Tanska olivat sitä mieltä, ettei päätös ole uskottava ilman hiilen tuontikieltoa.

EEC toi viime vuonna hiiltä Etelä-Afrikasta miljardin dollarin arvosta. Raudan, teräksen ja kultarahojen tuonnin arvo oli yhteensä vain 380 miljoonaa dollaria. Hiilen tuontikielto sisältyi siihen pakoteluonnokseen, joka hyväksyttiin EEC:n kesäkuussa huippukokouksessa Haagissa.

25 puolalaista pakenee

MUNCHEN, L-SAKSA - Länsi-Saksan poliisin mukaan 25 puolalaista turistia jätti matkaseuruensa menneen viikonloppuun aikana ja päätti jäädä Länsi-Saksaan.

Rajavartiostopoliisin lausunnon mukaan matkalaisten bussi saapui Länsi-Saksasta Tsekkoslovakiaan viime viikon perjantaina.

Vain yhdeksän puolalaista jäi bussiin sen jatkaessa matkaan.

Poliisin mukaan kaksi muuta puolalaista turistia jätti seurueensa Heidelbergissä.

Reaktorinrakentajat tietämättömät voimalamiehet

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen äänenkannattajan Pravdan mukaan Tshernobylin tuhoutuneen reaktorin rakentajat eivät olleet riittävän perehtyneitä ydinreaktorin toimintaan.

Pravda kirjoitti viikko sitten reaktorin rakentajien olleen tietämättömiä turvajärjestelyjen pettämisen seurauksista.

Siivekkäitä vartioita

Osassa Länsi-Saksassa sijaitsevia Yhdysvaltain lentotukikohtia on otettu palvelukseen 900 hanhea varoittamaan terroristien lähestymisestä.

Tukikohtiin on saapunut jo 400 hanhea, ja loppujen odotetaan saapuvan tällä viikolla, kertoo USn armeijan lehti Stars and Stripes.

Rehnquist läpäisi

WASHINGTON - William H. Rehnquist, joka läpäisi senaatin vahvistuskuulustelun, tulee johtamaan korkeinta oikeutta presidentti Reaganille ominaisin konservatiivisin toimin.

Rehnquist, joka vihitään korkeimman oikeuden 16. ylituomariksi syysk. 26. p:nä, läpäisi senaatin kuulustelut viime viikon keskiviikkona äänin 65 - 33.

Rehnquist, 61, kertoi reportereille olevansa "mielissään" nimityksen johdosta.

Vaikka Rehnquistin läpäisy olikin ilmeinen alusta asti, hän sai enemmän kielteisiä ääniä kuin kukaan muu korkeimpaan oikeuteen nimitetty henkilö koko US:n historiassa.

Senaatin enemmistöjohtajan Bob Dolen (R-Kan.) mukaan presidentti Reagan vertasi Rehnquistia vastustavien joukkoja "lynkkauskoukkoihin".

Vastustajien mielestä Rehnquistin nimitys korkeimman oikeuden ylituomariksi luo synkän pilven Amerikan oikeuslaitoksen ylle.

Weinberger maailmanmatkalla

WASHINGTON - Pentagonin tiistaisen ilmoituksen mukaan puolustusministeri Caspar W. Weinberger lähtee kaksi ja puoli viikkoa kestäväälle maailmanmatkalle ensi kuussa.

Matkallaan hän pysähtyy Kiinaan, Intiaan, Pakistanissa ja Italiassa. Hänellä on sanoma presidentti Reaganilta kunkin maan johtajalle.

Lausunnon mukaan Weinberger keskustelee myös maita koskevista kansainvälisistä ja alueellisisista ongelmista.

KOHTI US:TA - Filippiinien presidentti Corazon Aquino hyvästelemässä noin 300 saat-tajan joukkoa Manilan lentokentällä aloittaessaan kahdeksan-päiväisen Yhdysvaltain matkansa.

Rauhanjoukkojen merkkipäivä

Alan ja Judy Guskin laskemassa seppelettä John F. Kennedyn haudalle Arlingtonin hautausmaalla Arlington, VA:ssa, sunnuntai- ja rauhanjoukkojen 25-vuotisjuhlallisuuksissa. Kennedyn aloittaman vapaaehtoisjärjestön tarkoituksena oli auttaa kehitysmaita ja Guskinit kuuluivat ensimmäisten vapaaehtoisten ryhmään. Sargent Shriver, takana vasemmalla, Rauhanjoukkojen ensimmäinen hallintojohtaja, ja Loret Rupper, takana oikealla, nykyinen hallintojohtaja, osallistuivat myös seremonioihin.

Maailman alhaisin laspikuolleisuus Suomessa

WASHINGTON - Suomi oli ensimmäisenä viime viikolla julkistetuissa koko maailmaa koskevassa lapsikuolleisuustilastossa. Yhdysvallat oli vasta seitsemästoista, jäiden jälkeen lukuisista eurooppalaisista valtioista, jotka huolehtivat raskaana olevien naisten ja vastasyntyneiden lasten terveydenhoidosta.

Population Reference Bureau yhtiö tutki 30 eri maan lapsikuolleisuuslukuja vuodelta 1982. Tutkimus osoitti lapsikuolleisuuden olleen alhaisimman Suomessa.

Kuusi 1,000:sta Suomessa syntyneestä lapsesta kuoli ensimmäisenä elinvuonnaan. Yhdysvalloissa suhde oli 11,5 jokaisesta tuhannesta.

"Ihmiset luulevat Yhdysvaltojen olevan numero ykkösenä kaikissa hyissä asioissa ja viimeisenä kaikessa pahassa. On todella yllättävää löytää US näin kaukana kärjestä," sanoi Carl Haub, yksi viraston tutkijoista.

Japani oli toisella sijalla lue-malla 6,6. Sitä seurasi Ruotsi 6,8:lla. Costa Rica oli listan viimeinen lue-malla 19,3.

Tutkimuksen tehnyt firma uskoo Euroopan alhaisen lapsikuolleisuuden johtuvan maiden erinomaisesta huollosta sekä äitiysaikana että syntymänsä seuraavina kuukausina.

Tutkimus osoitti lapsikuolleisuuden olevan korkean maissa, joissa monet lapset olivat alipainoisia syntyessään.

Haubin mukaan tilastot osoittavat lapsikuolleisuuden olevan huomattavasti yleisempää köyhien kohdalla.

"Sijalukamme osoittaa, ettemme huolehdi köyhien äitien terveydenhoidosta," hän sanoi.

Terroristit uhkaavat Italiaa ja Yhdysvaltoja

Pariisia viime päivinä koetelleen pommi- ja räjähdysainetta Arabi- ja Lähi-Idän maiden väkien solidaarisuuskomitea (CSPPA) on ohannut myös Italiaa ja Yhdysvaltoja pommiattentaateilla. Ryhmän Pariisiin asettamat pommit ovat surmanneet 160 ihmistä.

Libanonilaiselle An Nahar päivälehdelle viime viikon keskiviikkona lähettämässään viestissä järjestö kutsui Italian oikeuslaitosta fasisiteksi ja lupasi kohdata presidentti Ronald Reaganin hänen omalla maapereällänsä. Viestissä kerrottiin myös Ranskan suurlähettilään ehdottaneen aselepoa kunnes vangittuna olevan terroristijohtajan Georges Abdallahin tapaus saadaan käsiteltyä.

Italialainen uutistoimisto Ansa vastaanotti samana päivänä Beirutissa uhkavaatimuksen, jonka mukaan kaksi Italiassa vankina olevaa arabia on heti vapautettava. Tuntematon soittaja sanoi Italian kaltaiseksi, ellei Italian hallitus taivu terroristien vaatimusten edessä.

Libanonin vallankumouksellisen armeijajoukon Farin johtaja Abdallah kärsii parhaillaan neljän vuoden vankeusrangaistusta ranskalaisessa vankilassa. CSPPA on pommiattentaattien yrittänyt pakottaa Ranskan hallituksen vapauttamaan Abdallahin.

Bensan hinnat laskussa

LOS ANGELES, CA - Öljyteollisuuden analytikko sanoi viime viikkojen aikana havaitun bensan hintojen laskun johtuneen siitä, että kesä on loppumaisillaan. Hinnat ovat laskeneet puoli senttiä viimeisten kahden viikon aikana.

Japani mukaan Tähtien sotaan

Japani ilmoitti äskettäin liittyvänsä Yhdysvaltain avaruuspulustushankkeeseen eli ns. Tähtien sota-suunnitelmaan. Japani toivoo tällä tavoin saavansa teknistä hyötyä tutkimushankkeesta ja läntisen puolustuksen vahvistuvan.

Japani ryhtyy piakkoin neuvottelemaan Yhdysvaltain kanssa yhteistyösopimuksesta, joka antaa japanilaisille yrityksille ja valtion tutkimuslaitoksille mahdollisuudet osallistua kiistanalaisen avaruuspulustushankkeen tutkimustyöhön. Japania ennen mukaan ovat liittyneet Englanti, Länsi-Saksa ja Israel.

Japanin oppositio on vastustanut tutkimusyhteistyötä ja sanonut sen sotivan vuonna 1969 hyväksytyn parlamentaarisen päätöksen kanssa. Päätöksessä kehoitetaan käyttämään avaruutta vain rauhanomaisiin tarkoituksiin.

Oppositio mielestä yhteistyö on ristiriidassa myös Japanin ydinaseettomuutta korostavan politiikan kanssa.

35 valtion turvallisuuskokous Tukholmassa

TUKHOLMA, Ruotsi - 35-maan turvallisuuskonferenssin maanantaisessa istunnossa virallisesti hyväksytty turvallisuusopimus on ensimmäinen idän ja lännen välinen sopimus sitten SALT II päivien. Diplomaattien mukaan se saattaa johtaa mahdollisten suhteiden paranemiseen.

Konferenssissa ei käsitelty aseidenriisuntaa eikä ydinaseita, vaan keskityttiin yllätyshyökkäyksien ja väärinkäsityksestä syntyvän sovinnaisen sodan riskien supistamispyrkimyksiin.

Osanottajat juhlivat sopimusta shamppanjamaljalla, päättäjien 32 kuukautta kestäneet neuvottelut, joihin kaikkien Euroopan valtioiden lisäksi (Albania lukuunottamatta) myös Yhdysvallat, Kanada ja Neuvostoliitto osallistuivat.

Sopimuksen on määrä astua

voimaan tammikuun ensimmäisenä 1987.

Se on tämän vuosikymmenen ensimmäinen idän ja lännen välinen turvallisuusopimus ja Ronald Reaganin presidenttikauden ensimmäinen ja ensimmäinen sitten vuonna 1979 solmitusta SALT II sopimuksesta.

Osanottajamaat tulevat tarkastelemaan Tukholman konferenssin sekä vuonna 1975 solmitun Helsinki sopimuksen muita seurauksia jatkokokouksessa, mikä pidetään marraskuussa Wienissä.

Nyt solmitun sopimuksen alaisuudessa NATO-maat, Warsovaliihtolaiset ja sitoutumattomat maat voivat läheisesti seurata toistensa sotatoimia. Osanottajat uskovat tämän lisäävän keskenäistä luottamusta ja vähentävän eri ryhmien välistä epäluuloa.

Suomen uutisia

Eduskunta aloitti kunnioittamalla UKK:n muistoa

Eduskunnan syyskausi käynnistyi viime viikon tiistaina lyhyellä presidentti Urho Kekkosen elämäntyötä kunnioittaneella muistotilaisuudella.

Muistosanat lausunut puhemies Erkki Pystynen arvioi Kekkosen toimintaa parlamentaarikkona ja presidentti Kekkosen suhtautumista eduskuntaan.

Pystynen huomautti mm. UKK:n pitäneen itseään vastavirtaan saavujana: - Olen kuitenkin vakuuttunut siitä, että hän virkakautensa loppuajoina koki viran kääntymisen myötäiseksi. Suomen kansa, joka niin aidolla ja vaikuttavalla tavalla on ilmaissut kiitollisuutensa Urho Kekkosen elämäntyöstä, vakaasti seuraa sitä linjaa, jonka viittoja hän on ollut asettamassa, Pystynen arvioi.

Muistosanojen ja hiljaisen hetken jälkeen kansanedustajat syöksyivät heti kiinni politiikan arkirutiiniin. Tiistain päätäpöytä oli opposition hyökkäys työvoimaministeri Urpo Leppästä (maas.) ja hallituksen työllisyyspolitiikkaa vastaan.

Tilaisuus ministerin huikeimiseen syntyi jo pari vuotta sitten kun Leppäsen alaiset virkamiehet ilmeisesti huolimattomuut-taan sallivat ylittää kuudella miljoonalla pitkäaikaistyöttömien työllistämistukeen (Rinteen malli) varatun määrärahan.

Nyt kokoomus pyrki saamaan Leppäsen tilille muodollis-juridisen perusteen ja SKDL koko hal-

lituksen tilille kehnon työllisyyden hoidon takia. Kumpikaan ei ilmeisesti tule onnistumaan, sillä hallituspuolueiden rivit näyttivät avajaispäivänä varsin kestäville. Esitetyt epäluottamusponnet eivät todennäköisesti mene lävitse.

Leppäsen ministeriön määrärahaylitystä on paheksuttu muutamissa eduskunnan elimissä. Perustuslakivaliokunta pitää ylitystä hallitusmuodon vastaisena.

Kuusi miljoonaa työllisyyden hoitoon on tietyksi pieni raha. Toisaalta ministerin tulisi pitää huoli siitä, että hänen hallinnonalallaan noudatetaan lakia. Visainen pulma.

Epäluottamusponnien käsitely keskeytettiin saman päivänä vähemmistökommunistien pyynnöstä. Asiaan palataan tämän viikon perjantaina, jolloin suoritetaan luottamustaänestykset.

Nyt alkanut istuntokausi on viimeinen ennen ensi kevään eduskunta vaaleja. Eduskunnan työ päättyy tammikuussa hyvisä ajojen ennen vaaleja. Eduskuntaan yrittää 170 kansanedustajaa uudelleen ja 30 luopuu vapaaehtoisesti paikastaan. Tarkkailijoiden mukaan eduskunta saa työskennellä ahkerasti, jotta kaikki asiat ehdittään käsitellä ennen vaaleja. Kun kevätistuntokausi päättyi, oli lähes 50 lakiesityksen käsittely kesken.

Eduskunta aloitti syysistuntokautensa hetken hiljaisuudella kunnioittaen entisen Tasavallan presidentin Urho Kekkosen muistoa.

This week in THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

page 3

- Helsinki Philharmonic to play Long Island
- Fascinating history of Finnish Canadian Amateur Sports Federation published
- Summer visits to Oskari Tokoi's grave

AND

Väinämöinen finds a home

U.S.P.S. 454580

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905

Published by RAIVAAJA PUBLISHING CO
Weekly on Thursday except when Holiday falls on
Thursday, then on Wednesday
147 Elm St., - P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Phone (617) 343-3822
Second Class postage paid at Fitchburg, MA

Marita Cauthen J. N. Raita
Editor Manager

SUBSCRIPTION RATES (TILAUSHINNAT)

UNITED STATES

12 Mo.	\$20.00
6 Mo.	13.00
3 Mo.	9.00

OUTSIDE U.S.

12 Mo.	\$24.00
6 Mo.	17.00

Single copies 45c

Huonoa käytöstä

New York Cityn pormestari Edward I. Koch osoitti erittäin huonoa käytöstä sanoessaan täällä viraileville neuvostoliittolaisille lapsille, että heidän kotimaansa hallitus on pahin mahdollinen. Lausunta oli sekä häikäilemätön että moukamainen.

Kaikki vähänkin omaa nensä pidemmälle ajattelevat amerikkalaiset saavat punastua häpeästä Kochin puolesta, joka ei ole pyytännyt anteeksi vaan näyttää elävän siinä uskossa, että hänen käyttöksensä oli asianmukaista ja hyväksyttävää.

Kahdenkymmenen kahden 10 - 18-vuotiaan neuvostoliittolaisen ja amerikkalaisen lapsen joukko kiertää parhaillaan Yhdysvaltoja esittäen näytelmää nimeltä "Rauhan lapsi".

New Yorkissa joukko pistäytyi pormestari Kochin luona, joka tervehti nuoria neuvostoliittolaisia kertomalla, miten mätä heidän hallituksensa on vangitessaan amerikkalaisen reportterin Nicholas Daniloffin.

Kochilla on nokkelan ja sanavalmiin miehen maine. Hän vastaa vastustajilleen ja kritikoilleen samalla mitalla, piikkejä säästelemättä. Hän saattaa olla sukkela, joskus hauskin ja aina peloton huomautuksissaan. Kochin viimeisin esimerkki osoittaa hänen kykenevän myös ajattelema- tomuuteen ja mauttomuuteen.

On täysin käsittämätöntä, mitä Koch toivoi saavuttavansa lausunnollaan, mikä loukkasi neuvostoliittolaisia nuoria ja asetti heidän seurassaan olleet amerikkalaiset kiusalliseen asemaan. Lausunto ei auta Daniloffia millään tavalla.

Hallitus, journalistit ja suurin osa muista amerikkalaisista ovat vihaisia Daniloffin vangitsemisen johdosta. Mutta he eivät kohdista suuttumustaan lapsiin. Lapsia ei saa käyttää kansainvälisten poliittisten riitojen maalitauluna. Aika, paikka ja lausunto olivat väärä; Kochin tulisi esittää anteeksipyyntönsä.

Neuvostoliittolaiset lapset ovat täällä rauhan asialla. Heidän vierailunsa on esimerkinä siitä, että maiden välisten kulttuurivaihto-ohjelmien ei tarvitse kärsiä, vaikka poliittinen ilmapiiri onkin kaikkea muuta kuin suopea.

Rauha on päämäärä, jonka hyväksi kaikki maailman kansat, lapset mukaan luettuna, voivat työskennellä.

ONNI EI JOHDU RIKKAUDESTA

Onnellisuus ei johdu rikkaudesta, vaan siitä, että paljon toivoo ja rakastaa.

KOLME SUURTA PÄÄEHTOA

Elämän onnen kolme suurta pääehtoa ovat: jotakin tehtävää, jotakin rakastettavaa ja jotakin toivottavaa.

ONNEN ESTE

Meissä itessämme on kaikissa täydellisen onnen este: kyllästyminen siihen, mitä meillä jo on, ja toivomus saada, mitä meillä ei ole.

IÄISYYS TAKANAMME

Kuinka ei meillä olisi edessämme iäisyyttä, kun meillä kerran on sellainen takanamme?

Erik Ahlman

Nimipäivät

Lokakuun 2 p. Valio
Lokakuun 3 p. Raimo
Lokakuun 4 p. Salla, Saija
Lokakuun 5 p. Inkeri, Inka
Lokakuun 6 p. Roine
Lokakuun 7 p. Pirkko, Pirjo,
Piritta, Birgitta
Lokakuun 8 p. Hilja

Navajot sotapolulla

Pauline Whitesinger nousi ensimmäisenä vastustamaan pakkosiirtoja.

Tuhannet intiaanit uhmaavat Yhdysvaltain liitohallitusta, joka yrittää siirtää 10,000 asukasta pois reservaatista.

Kit Carson kävelytti 120 vuotta sitten navajokansan 650 kilometriä pitkän tien vankuteen Fort Summeriin. Nyt on senaattori Barry Goldwater "kenraalina" siirrättämässä 10,000 navajoa pois näiden elinsijoilta. Mine- raalirikauksien päällä asuvat intiaanit taistelevat pakkosiirtoa ajavia heimobrokraatteja, hallitusta ja kaivosteollisuutta vastaan.

Four Corners -reservaatialueen sydämessä Koillis-Arizonassa on intiaanien suuri vuori, Black Mesa. Sen 400 neliökilometrin alueella on valtava uraani-, hiili-, maakaasu- ja öljyvarojen keskittymä. Jo kolmekymmentä vuotta joukko poliitikkoja, teollisuus- ja hallintomiehiä ja asianajajia on himoinnut Black Mesan malmi- varoja. Kaksitoista vuotta sitten säädettiin uudelleensijoituslaki, jonka mukaan hopien alueella asuvat navajot on siirrettävä ulos reservaatista.

Uudelleensijoituslain määräai- ka meni umpeen heinäkuun toi- sella viikolla, mutta siirtoja ei ole kyetty viemään päätökseen, vaika hankkeen alkuperäinen bud- jetti on kasvanut 34 miljoonasta dollarista 500 miljoonaan dolla- riin. Senaatin intiaanasian valio- kunnassa istuva Goldwater on uhanut lähettää armeijan häät-ämään intiaanit.

Siirroista vastaava intiaanasia- sin virasto näkee tilanteen valoi- sana. "Laki etenee hienosti, meillä on enää 240 perhettä siir- tämättä ja hoidamme ne ensi vuoden loppuun mennessä. Intia- nit eivät vastusta siirtoja, he ovat kirjoittaneet vapaaehtoisia muutosopimuksia kanssamme", sanotaa virastossa.

Navajojen puhemiehen Larry Andersonin mukaan viraston edustajat kaunistelevalta asiaa, koska haluavat viedä lain täytän- töön. "He katsovat vain pape- reita eivätkä tule paikan päälle kysymään, mitä ihmiset haluavat. Vuorella asuu reilusti tois- taistuttava navajoa, jotka eivät aio lähteä. Nämä ihmiset ovat hyvin vakavissaan sanojensa takana ja tietävät, mitä vastustaminen saat- taa merkitä", sanoo Anderson.

Tosi asiassa kukaan ei tiedä pakkosiirtoja vastustavien nava- jojen määrää. Navajojen ja hoi- heimon yhteiskäyttöalueella asui alun perin lähes 10,000 nava- joja ja kolmisenkymmentä nava- joa. Virallisten tilastojen mukaan 4,300 navajoa on siirretty kau- punkeihin reservaatin ulkopuo- llelle. Uudelleensijoituskomisio- sion ja intiaanasian viraston mukaan alueella on enää runsas tuhat navajoa, heimon mukaan noin 5,000 on yhä hopien maal- la.

Heimonsa kulttuurin säilyttä- neille intiaaneille pakkosiirrot ovat uhka koko olemassaolole.

Koillis-Arizonan syr- jäseudulla he ovat onnistuneet säilyttämään taloudellisen oma- varaisuutensa ja uskonnollisen perintensä. "Navajokielessä ei ole sanaa uudelleensijoitus. Meille muutto esi-isiemme sijoi- ta merkitsee häviämistä. Se on poistuminen ilman paluuta. Tämä on meille pyhä maa, jossa mei- dän on määrä asua", sanoo nava- joheimonvanhin Pauline White- singer, joka ensimmäisenä nousi vastustamaan lakia. Hänen aloi- tensa on laajentunut kulttuurin- sa säilyttäjien navajojen ja hopien yhteisessä vastarinnaksi, jota johtaa heimonvanhinta neuvosto. Sen henki ja sielu ovat "isoäidit", joiden asema perus- tuu heimojen matrilineaarisien kulttuurin: naiset omistavat ja

perivät maan, lampaat ja raken- nukset.

Vanhimmat antoivat vuonna 1979 "itsenäisyysjulistuksen", jossa he ilmoittivat vastus- tavansa pakkosiirtoja kaikin mahdollisin keinoin.

"Emme kuitenkaan halua pyr- kiä yhteenottoihin hallituksen kanssa. Vanhimmat ovat anta- neet meille ohjeet rauhanomai- sesta vastarinnasta, ja me nou- datamme niitä", sanoo Larry An- derson. Itsenäisyysjulistus lähe- tettiin liitohallituksen ohella myös navajojen ja hopien hei- moneuvostoille, jotka muodolli- sesti hallitsevat reservaatteja ja allekirjoittavat sopimuksen, jolla maita luovutettiin kaivosyhtiöi- den käyttöön. Black Mesa -vuo- rella intiaanien yhteiskäyttöal- ueella on nykyisin yksi suuri hiililouhos, varsinaisilla reservaat- tialueilla on mm. 49 uraani-kaivos- ta, kymmeniä hiililouhoksia ja kymmeniä öljypumppaamoja.

Niiden ympäristövaikutukset uh- kaavat jo nyt tuhota intiaanien elinmahdollisuudet.

Heimo brokration boikotti

Pakkosiirtojen taustalla on nava- jojen ja hopien heimoneuvos- tojen välinen kiista niiden yhte- sestä omistaman 8,000 neliökilo- metrin suuruisen alueen mine- raalioikeuksista. Heimotraditiot säilyttäjien intiaanien mieles- tä heimoneuvostot ovat teolli- suuden juoksupoikia.

"Ne yrittävät hallituksen kaut- ta saada itselleen maata, joka kuuluu täällä asuville. Meidän mielestämme se ei ole oikein, he eivät neuvottele lampaanhoita- jien tai vanhinten kanssa halua- vatko nämä elää maillaan", sa- noo Larry Anderson.

Liitohallituksen mielestä hei- moneuvostot ovat ainoat elimet, jotka "yhtenäisesti" edustavat in- tiaaneja. Hallitus korostaa sitä, että neuvostot valitaan vapailla vaaleilla. Lähinnä mormoni-intia- anien johtamat heimoneuvos- tot ovat kuitenkin ristiriidassa heimonvanhinten uskonnolliseen johtajuuteen pohjautuvan perin- teen kanssa. Traditionalistit boi- kotoivat heimoneuvostovaalet, ja äänestysprosentti on vuosi- kymmenien ajan ollut 10-15.

Kamppailu mineraalivaroista alkoi vuonna 1957 hopineuvos- ton puheenjohtajan nimellä ja- tetystä maavaatimuksesta. Re- servaatin maan omistus oli tuol- loin kokonaan määrätteleminen, ja hopit vaativat hallinto-oikeutta historiallisiin asuinalueisiinsa. Vaatimus oli kuitenkin mor- moniasianajaja John Boydenin käsialaa. Intiaanasian viraston suostumuksella Boyden oli vii- teen pieneen kylään tukeutuen organisoitunut heimoneuvoston, joka oli palkannut hänet asian- hoitajakseen. Traditionaaliset hoit pitävät neuvostoa ja maa- vaadetta laittomina, ja he ovat kolmekymmentä vuotta yrittä- neet haake oikeuksiaan niin oi- keusistumista kuin presidenteil- tä.

Boyden on asianajajallaan ke- hittänyt reservaatialueen maan- omistusoloja kaivossopimuksille otollisemmiksi. Ensimmäisen oikeu- den päätöksellä perustettiin heimoille yhteiskäyttöalue. Se on nyt uudelleensijoituslailla tar- koitus jakaa kahtia ja siirtää "väärällä puolella" asuvat navajot kaupunkeihin tai ryhmäkyliin.

Liitohallitus perusteli lakia si- lä, että se takaisi alueelle rauhan

- hallituksen mukaan navajojen ja hopien maariita oli johtanut "rajasotaan" yhteiskäyttöalueel- la.

Traditionalistit puolestaan väit- tävät, ettei heillä ole ollut ris- tiriitoja. Uudelleensijoitamislain hyväksymisen jälkeen paljastui, että kourallinen lakimiehiä oli organisoitunut "rajasodan", tiedo- haasteet, lakiehdotuksen, lakie- tuskampanjan ja jopa hopipu- heenjohtajan puheet.

Ryhmä palveli samanaikaisesti sisäasiainministeriötä, Peabo- dy-hiiliyhtiötä ja hopineuvostoa.

Goldwaterin ja muut Arizonan edustajat ajoivat lain läpi kong- ressissa. Black Mesan avautumi- nen teollisuudelle tuottaisi ener- gia- ja vesivaroja, jotka vauhdit- taisivat aurinkoväyhykkeen osa- valtion taloudelliseen kukoistuk- seen. Energiakiirsin ja Waterga- ten rasittama kongressi ajoautui "isäntöasavallion" edustajien esit- telyyn ja hyväksyi lain.

Siirrot ovat epäonnistuneet

Siirrettävien asiaa ajavan laki- komitean oikeusoppineen Louis Gurwithsin mukaan uudelleensi- joituslaki on sisäisesti ris- tiriitainen ja toteuttamiskelvoton. Siirtoja toteuttavan uudelleensi- joituskomission kaksi vastaavaa johtajaa erosi samoista syistä tehtävistään 1982.

Intiaanien lakikomitea haastoi 1984 komission oikeuteen lain ehtojen rikkomisesta. Haaste johti senaatin asuntosiirtoviras- ton tutkimuksiin. Niissä todettiin "siirrettyjen elinolot sietämättö- miksi". Noin 60 prosenttia siir- rettyistä on menettänyt kaiken omistamansa, alkoholismi-, työt- tömyys- ja itsemurhaluvut ovat hälyttäviä. Satoja navajoa on muututtu laittomasti takaisin yhteiskäyttöalueelle.

Paul Tessler uudelleensi- joituskomissiosta ei halua kom- mentoida kritiikkiä, mutta katsoo tilanteen parantuneen. "Olem- me erottaneet henkilöstöstä ja or- ganisoituneet uudelleen. Varo- jen puute on pitkittänyt siirtoja", sanoo Tessler.

Epäonnistuneiden siirtojen jul- kinen puinti sai presidentti Ro- nald Reaganin ja senaattori Goldwaterin etsimään "pikaista ratkaisua" kiistaan viime vuo- na. Neuvottelut heimoneuvostojen kanssa päättyivät kuitenkin um- pikujaan.

"Hopineuvosto vaatii hallitus- ta täyttämään velvollisuutensa ja pakkosiirtämään navajot 8.7. 1986 mennessä", ilmoitti puhe- enjohtaja Ivan Sidney.

Hopien heimoneuvoston vaati- mukset ja traditionalistien vas- tarinta puristavat hallitusta kah- delta suunnalta. "Jokainen tosi- asiat tunteva ihminen voi sanoa, että tämä laki on inhottava asia. Lain mukaan hopit kuitenkin omistavat maata, jolla asuu nava- joja. Jonkun on ratkaistava ti- lanne", sanoo kongressin intia- nasian komitean virastopääl- likkö Frank Ducheneux. Hänen mukaansa määrääjä, tulevat ja menevät, mutta vähän tapahtuu.

"Hallitus ei tiedä, mitä tehdä siir- toja vastustaville navajoille. Toi- vottavasti joku keksii ratkaisun, minulla sellaista ei ole", Ducheneux sanoo.

Raimo Lång

Raimo Lång on pitkään pereh- tynyt Pohjois-Amerikan alkupe- räisväestön asioihin. Äskettäin hän oleskeli puolisen vuotta Ka- nadassa intiaanien kutsusta.

Lahjoituksia Raivaajalle!

TUKEMISRAHASTO 1986: Yhteensä \$ 8,688.95

Martha Tenanderin muistolle
Sävele ja Rachel Syrjäle, Centerville, MA \$5.00

Senja ja Eino Liloivan muistolle
Esther Maklin, Troy, NH \$10.00

Lehden ystävä \$100.00

Puolet
Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton ja
Finnish American Club of Saiman
80. Kesäjuhlien tuloista \$872.45

Saiman Puistossa pidettävien Kesäjuhlien tulot jaetaan
aina Raivaajan ja Finnish American Club of Saiman kes-
ken.
Kiitos niille, jotka antoivat panoksensa järjestelyihin sekä
niille, jotka osallistuivat juhliille!

Kiitos lahjoittajille!

Kuolleita

George Mustakangas

FITCHBURG, MA - George H. Mustakangas, 83, 715 Pearl Hill Road, kuoli syysk. 16, 1986 Bur- bankin sairaalassa. Hänen avio- vaimonsa Rauha (Koski) Musta- kangas kuoli vuoden 1973 tou- kokuussa.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa tammik. 7, 1903 John ja Mary (Fanti) Mustakankaan poikana. Hän kuului Elm St. Lähetysseura- kuntaan ja Fitchburg Sportsmen's klubiin.

Vainaja oli entisen Tri-City Dairy meijerin ja Tri-City Credit Union luottoyhdistyksen perus- taja.

Kaipaamaan jäi tytär Jean Pearson, Fitchburg; neljä las- tenlasta; kolme lastenlasten lasta sekä useita sisarusten lapsia. Ainoa poika George E. Mustakangas kuoli syysk. 7, 1986.

Hautauksesta huolehti Moor- croft hautaustoimisto, 31 Myrtle St. Hautajaiset pidettiin Elm St. Lähetysseurakunnassa pastori David E. Wuoren toimittaessa siunaamisen.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Lahjoituksia vainajan muis- tolle voi tehdä Elm St. Lähetys- seurakunnan radio-ohjelman hy- väksi.

Wiho Sillanpoa

LEOMINSTER, MA - Wiho I. Sillanpoa, 70, 170 Lancaster St., kuoli syysk. 17, 1986 Leomin- sterin sairaalassa pitkän sairau- den murtamana.

Hän oli syntynyt lokak. 5, 1915 Raahessa Suomessa. Matti ja Mary (Jaakkola) Sillanpoan poi- kana ja asui täällä vuodesta 1941 lähtien.

Vainaja oli Toisen maailman- sodan veteraani ja työskenteli Leominsterin koulujen vartimis- tarina useita vuosia ennen eläk- keelle jäämistään.

Kaipaamaan jäi vaimo Grace (Spacciapoli) Sillanpoa; poika tri Wallace Sillanpoa, Providence, R.I.; pojanpoika Peter Sillanpoa, Minneapolis, MN; useita sisarus- ten lapsia. Toinen poika Peter Sillanpoa kuoli 1976.

Hautaaminen tapahtui St. Leon hautausmaahan.

Elsie I. Larsen

FITCHBURG, MA - Elsie I. (Nyys- sönen) Larsen, 81, 29 Merriam Parkway, kuoli syysk. 16, 1986 kotonaan. Hänen aviomiehensä Lars Larsen kuoli 1973.

Hän oli syntynyt Kyrkslattissa Suomessa Aatami ja Johanna A. (Lindeberg) Nyysösön tyt- tärenä ja asui Kanadassa ja New Yorkissa ennen kuin muutti en- sin Lunenburgiin ja 1974 Fitch- burgiin.

Kaipaamaan jäi poika Norman R. Larsen, Fitchburg ja sisko Signe Vieta, Thunder Bay, Onta- rio, Kanada.

Hautauksesta huolehti Boskin Hautaustoimisto, 85 Blossom St. Hänet haudattiin Elm St. Lä- hetysseurakunnassa pastori Da- vid E. Wuoren siunaamana.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Doris M. Kartunen

GARDNER, MA - Doris M. (Bal- lou) Kartunen, 70, 65 Summit Ave., kuoli syysk. 21, 1986 Henry Heywood Memorial sairaalassa.

Hän oli syntynyt East Dougl- sissa ja asui täällä suurimman osan elämästään. Hän kuului Finnish American Club of Sai- maan.

Kaipaamaan jäi aviomies Eli Kartunen; poika Donald Kar- tunen, Gardner; sisarusia; po- janpoika John Kartunen, San Juan Capistrano, CA; kolme lap- senlapsen lasta sekä sisarusten lapsia.

Hautauksesta huolehti hauta- ustoimisto Smith, 69 Vernon St. Hautaaminen tapahtui Green Bower hautausmaahan.

Herbert R. MacMillan

SPENCER, MA - Herbert R. MacMillan, 64, 38 Paxton Road, kuoli syysk. 13, 1986 Worcester Hahnemann sairaalassa.

Hän oli syntynyt Westfieldissa ja asui täällä useita vuosia.

Kaipaamaan jäi vaimo Aili L. (Lamm) MacMillan; poika Paul R. MacMillan, Spencer; kaksi ty- tärtä, Patricia Anderson, ja Ju- dith Forton, kumpikin Spencer' ssä; sisarusia sekä kuusi las- tenlasta.

Hautaaminen tapahtui Pine Grove hautausmaahan.

Suomen uutisia

Joutsenten metsästystä ei hyväksytty

Oulun ja Lapin riistanhoito- piirit ovat esittäneet joutsenten metsästyksen aloittamista tie- teellisen selvityksen jälkeen. Riistanhoitopiirien mukaan jout- senia on parin vuoden kuluttua Lapissa niin paljon, että ne tulevat kärsimään ravinnon puut- teesta.

Pohjoisten riistanhoitopiirien ehdotus Suomen kansallislin- nen metsästäminen aloittami- seksi ei ole kuitenkaan saanut muita osapuolia puolelleen. Sekä ympäristöministeriö että yli- opistojen tutkijat tyrmäävät su- oralta kädet metsästysehdotuk- sen hätävarjelun liioitteluna.

Kepu väläytti hallituskriisiä

Keskustapuolueen puhe- enjohtaja, ulkoministeri Paavo Väy- rynen on puuttunut kovin sanoin Suomen idänkaupan ongelmiin.

Keskustalehdille antamas- saan haastattelussa Väyryn- sanoi, että hallitusyhteistyö jou- tuu koetukselle, jos idänkaupan ongelmien hoitamisesta ei pääs- tä nopeasti yhteisymmärrykseen.

Lisäksi keskustapuolueen puo- lehallitus on ilmoittanut, että pääministeri Kalevi Sorsa vähät- telee Suomelle voimakkaasti yli- jäämäisen kaupan ongelmia.

Sorsa oli aikaisemmin sano- nut, ettei hän usko dramaattisiin leikkauksiin idänkaupassa.

Hägglund keskeytti lomansa

Kenraalimajuri Gustav Hägg- lund, joka toimii Libanonin rau- hanturvajoukon Unifilin komen- tajanana, on keskeyttänyt lomansa Suomessa, kun Ranskan päämi- nisteri Jacques Chirac arvosteli Hägglundia voimakkaasti.

Arvostelu koski sitä, että Hägg- lund lähti lomalle juuri, kun tilan- ne Libanonissa oli kiristynyt. Chirac luonnehti Hägglundin menettelyä vastuuttomaksi.

Hägglund oli kuitenkin saanut luvan lomansa esimiehiltään YK:sta.

The Finnish-American

RAIVAAJA

The Kalevala - Rune LI

Väinämöinen's adventures in Lake Worth

By Harri Antero Siitonen

Continued from last week...

Where others had failed, Reino Saari of Sonoma, California, and director of Finnfest '86, though he might succeed. Reino was always a mover and shaker in the Finnish American Home Association complex in El Verano and in the affairs of the United Finnish Kaleva Brothers and Sisters Lodge No. 21 in Berkeley. He was on a busman's holiday in Florida to study the mechanics of comparable Finnish ethnic institutions in that state. With due California pride, Saari cast forth his options:

"In my opinion, our Northern California generalized Finnish community would be ideal for your purposes. You can live in one of our FAHA apartments and be singer and philosopher in residence at our Finnish Heritage Cultural Center at El Verano. Our demands won't be overly academic and you could roam to your heart's content over the Valley of the Moon countryside that Jack London loved so well. Occasionally you could visit our Brotherhood Hall in Berkeley, and in the winter months you could weekend at our Kaleva Ski Lodge in the Sierras. You'd love our informal California lifestyle."

Our Uvantoilainen shook his head in regret and answered in this way:

Thank you kindly, but I cannot,
The weather is too much the same,
There is no changing of seasons
As in my olden Karjala.
Your fair state is the cutting edge
Of new and sudden social change
In thought, technology, life style,
Something a man of tradition
Can ill absorb and ill handle.
Somewhere else I would wish to dwell.

Honing his considerable political skills, Niilo Koponen, a House member in the Alaska State Legislature representing Fairbanks, confidently strode out and laid his hand on the shoulder of a now-dejected bard. Rep. Koponen was in Florida at a national conference of Democratic Party state legislators. In a kind tone he proposed:

"Hyvä kansalainen (good citizen), come with me to Alaska, the land of the midnight sun and the Aurora Borealis. Our still mostly untamed state would be most like your beloved homeland. You can leave modern civilization behind whenever you choose in its vast reaches of forest, tundra, lakes and rivers. There is plenty of game for you, rivers teeming in fish and land abundant in moose and other wild beasts. Our climatic changes are extreme, but something you would love.

"And how about this for a surprise. A couple of your old comrades make Alaska their home now. The master smith Ilmarinen now operates a forge a few miles west of Fairbanks. He decided to marry Louhi's second daughter, the one he abducted from her mother's Lapland home, but changed into a seagull because he couldn't stand her strident nagging on his return trip to Kaleva. Still lonely for a bride when he left for Alaska, he had changed her back into a woman, because he heard they were scarce on the New Frontier. She is still as shrill and shrewish as ever, but the primordial smith has cast himself a pair of gold earplugs to escape her sharpest verbal onslaughts. But they are blessed with a dozen children, all now graduates of the University of Alaska.

"The adventurous womanizer Lemminkäinen is in Alaska, too. He is a flyer now, and makes his living as a bush pilot. He loves to hop over to the Aleutians in pursuit of the dark-haired, dusk-skinned young maidens native to that remote string of islands off Alaska's coast. Ever the Don Juan.

"Ilmarinen and Lemminkäinen often get together for dogsled races, and use their superb dog teams to pursue the mythical Elk of Hiisi, rumored now to be roaming the vast, wild tundras of northern Alaska and Canada.

"Both occasionally fly up to Nome to hoist an ale or two in the Sampo Bar and Grill, owned by none other than Louhi, Ilmarinen's mother-in-law and the powerful Mistress of the North of your Kalevala days. Of course you remember the epic war that the three of you waged with Louhi over the possession of the Sampo, the magic mill of prosperity and health and happiness. But time heals old wounds, and if there is one lesson we can learn from the horrid wars of this world, the most important one is that of forgiveness and the essential oneness of the human race. Our mutual needs beg for unity and harmony, and not division and destruction. So Lemminkäinen, Ilmarinen, and Louhi have decided to let bygones be bygones."

Väinämöinen became ecstatic and acclaimed, in this manner:

At last this tired soul and body
Has found a place to rest his head
Until my people call me back
To serve them on fair Suomi's shores.
Alaska is the place for me,
To dwell on this new continent.
Old friends I cannot wait to see,
Ilmarinen, Lemminkäinen,
Louhi, once my friend, later foe.
What a reunion that will be!
My friend, when can we then depart
For this great, idyllic domain?
Will a gold sleigh drawn by horses
Or a copper-covered vessel
Convey us to this magic realm?

"Väinämöinen, how about one concession to our century?" Koponen responded. "I'll make reservations on the next flight to Fairbanks, and we'll go there in style in a jet-powered aluminum-covered bird. And, I'll wire our governor to convene a joint meeting of both houses of our state legislature for you to address, and to receive all honors due such an unusual and fabled guest."

Väinämöinen shouted and flung up his arms in joy. And off they flew toward the new land of the midnight sun, with the old magician excited as a young colt in anticipation of the new adventures to come during his North American visit.

The end

© Harri Antero Siitonen

Articles for sale

Air conditioners 22,000 B.T.U., metal shelving, desks, work benches, drafting tables, light tables, conference tables, chairs, sofas, tall safe, maintenance caging.

RISONS
253 Main St. (Rte. 121A)
Plaistow, N.H.
Tel: 603-382-5671

R. S. FOSTER

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Helsinki Philharmonic to play Long Island

The Helsinki Philharmonic will present a concert at Hauppauge High School, Hauppauge, Long Island, NY on Sunday, Oct. 19 at 3 P.M.

Okko Kamu, music director, will conduct with Karita Mattila, soprano, as guest artist.

The orchestra, founded in 1882, has enjoyed a unique reputation as the first performer of several works by Sibelius. The composer himself conducted the premieres of these works.

In 1984, the Helsinki Philharmonic was the first Nordic orchestra to tour Japan.

The program on October 19 includes Schubert's *Unfinished Symphony*, a group of Sibelius' songs, Mussorgsky's *Pictures at an Exhibition* and *Finlandia*.

Tickets may be purchased at the door. For reservations call (516) 865-4350. Travel directions are also available at this number. The Bay Shore-Brightwaters Library is sponsoring the concert.

History of Finnish - Canadian Amateur Sports Federation published

Three long years of patient researching, translating, and refreshing of memories culminated this spring in Sudbury, Ontario, Canada.

The occasion was the launching of the book, *Sports Pioneers: A History of the Finnish-Canadian Amateur Sports Federation 1906-1986*.

The Sudbury Alerts Athletic Club historical committee which consisted of over 30 area citizens of Finnish descent, had been meeting monthly collecting sport stories, pictures, and first-hand accounts of Finnish sporting activity right across Canada.

All the time put into compiling the book was voluntary, symbolic of the Finnish tradition of self-sacrifice for a common cause.

The final result is a 295-page book which includes over 546 photographs, club histories, athletic records, and colorful anecdotes of Finnish sporting history

in Canada.

It is no small co-incidence that Sudburians put the book together: the main concentration of Finnish immigrants in Canada is in northern Ontario.

It should come as no surprise to learn that the first Finnish-Canadian athletic club in Canada, Tarmo AC, was formed at Copper Cliff in 1903. The federation of Finnish-Canadian athletic clubs (Canadian Amateur Sports Federation or Suomalais-Canadalainen Amatööri Urheiluliitto) was also born after a wrestling match at Creighton Mines in 1925.

The 12 clubs which included Sudbury Kisa AC (renamed Alerts in 1936), Beaver Lake Jehu AC, and Wanup Visa AC produced world-class wrestlers, cross country skiers, and track and field athletes.

According to longtime Sudbury labor activist Jim Tester, who served as the book's editor,

one of the two principal reasons for writing the book was to record the Finnish-Canadian sporting history before the majority of those who participated during its heyday (1920s to 1950s) died.

"We just didn't have that much time left," he said. "The average age of our committee was about 70."

The other was to tell third and fourth-generation Finnish-Canadians about their sporting heritage and encourage them to have some pride in it.

"Sudbury probably had the best amateur wrestlers in Canada," he noted. "Whenever they (area Finns) had a wrestling match, it was a community event."

Tester had his first taste of the Finnish passion for sports during his employment as a miner in Kirkland Lake in the 1930s.

A member of Kirkland Lake Jymy AC, the local Finnish athletic association, he participated

as a sprinter and long jumper with the club.

Though an "adopted Finn", Tester marvelled at the Finnish desire to make sporting activities a part of everyday life.

"Whenever the Finns had a track and field match, the amount of participation was fantastic," he noted. "Even the spectators were former athletes."

He learned that this sporting passion had been brought to Canada by Finnish immigrants who left Finland prior to the start of World War I, and immediately after the Finnish Civil War in 1918.

Finns who came to Canada after 1918 were largely left-leaning and believed that the common man should enjoy a lifestyle enriched by education, culture, and sports.

Consequently, the ideals of sportsmanship and mass participation were held high by the transplanted Finns.

"The person who tried always got a pat on the back," recalled Tester. "Everyone was a winner." Tester still marvels at the personal sacrifices Finnish-Canadians made to build track and field stadiums, meeting halls, purchase sporting equipment, and hold major sports meets.

"They also had a fear of being contaminated by bourgeois sports habits," he continued. "They

were always watching out for people who wanted to make money out of sports."

While Finns dominated many early Canadian communities as the turn of the century, they lost more and more of their cultural identity with each passing decade.

"It was inevitable because of aging and integration," said Tester. "At one time, the miners' unions and lumberworkers' unions were led by Finns. Their children have now graduated to the middle class."

Three thousand copies of *Sports Pioneers* have been printed. The hardcover book was printed by Acme Printers of Sudbury and bound in Toronto.

Harold Cärrmichael in the Sudbury Star.

Sports Pioneers is available for \$19.00 postpaid (Mass. residents add 5 per cent sales tax) from Raivaaja Publishing Company, P. O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Sports Pioneers is a fascinating book. We Finnish Americans have a long way to go to document our amateur sports history like the Canadians have done. What are we waiting for?

Visitors to the grave of Oskari Tokoi in Fitchburg's Forest Hill Cemetery this summer included (from left to right) Daniel Taft, Joanne Tokoi, Emil Taft, Jaakko Järvisalo, Alice Addante, Lauri Tokoi, Rose Taft, and Joseph Addante.

Fitchburg, Massachusetts, has a good share of Finnish American landmarks. Saima Park, old Saima Hall, Workers' Credit Union, United Co-operative Farmers, Kaleva Koli, and the churches, to name a few.

There is another, maybe not quite as well known as the others, but it attracts visitors just the same. It is the grave of Finnish political leader Oskari Tokoi (1873-1963).

This summer the Raivaaja staff brought three visitors to the gravesite - Osmo Kalliala, chairman of the Finland Society, and his wife Eine while they were in town for the annual Kesäjuhla; also Finnish Canadian historian Varpu Lindström-Best of York University.

It is of interest to learn of other

pilgrimages. Emil Taft of Fairfield, Connecticut, sent in the following.

Jaakko Järvisalo, a relative from Pieksämäki, visited us in Fairfield, Connecticut, this summer. He is related on my mother's side (Teittinen), so we took him to Gardner, Massachusetts, for a reunion with other relatives.

We also visited with my brother-in-law, Dr. Joseph Addante, a podiatrist in Fitchburg. Dr. Addante mentioned the possibility of a visit to Oskari Tokoi's grave, and, of course, we were all interested, especially Jaakko. Jaakko knew of Oskari Tokoi but had no idea that he was buried in Fitchburg.

Lauri Tokoi, Oskari's son, had been a patient of Dr. Addante, so as an added interest, he called

Lauri and his wife to join us at the grave and then later at lunch. We all felt that this was one of those rare occasions when one is fortunate to be able to touch a bit of history.

At lunch, we were fascinated by Lauri's accounts of the family's stay in Russia during the Bolshevik Revolution.

Needless to say, I have since read Oskari Tokoi's autobiography, *Sisu*, and now have a far better understanding of Finnish history during that period. Upon his return to Finland, Jaakko also intended to read the Finnish version of *Sisu*.

According to Jaakko, very few people in Finland know where Oskari Tokoi is buried.

Emil Taft
Fairfield, CT

Worcester Concert

The Finnish Cultural Center of Fitchburg State College will be selling tickets to the October 21 concert of the Helsinki Philharmonic in Mechanics Hall, Worcester, Mass., until Monday, September 29.

There are a limited number of seats left. If you don't want to miss this rare musical treat, contact Cultural Center President Edwin Ruuska, 54 East Rd., Westminster, Mass., tel. (617) 874-2329

VILLAGE WINE & SPIRITS

10-10 Mon.-Sat.
FURBISH MILL RD.
BOLTON, MA

ART. HAANPAA
779-5150

Kalenteri

CALIFORNIA

September 10 - Alvar Aalto: Furniture and Glass, The Craft and Folk Art Museum, 5814 Wilshire Boulevard, Los Angeles. This exhibition examines Aalto's industrial design work in depth. It includes approximately 35 pieces of furniture, some 35 examples of glass, furniture components, sculptural reliefs, sketches, finished drawings and photographic panels.

CONNECTICUT

October 11 - Ohjelma ilta, 7:30 pm. Sampo Hall, Rt. 169, Canterbury. Dancing after the program to the music of Hannu and Mark Makipuro.

ILLINOIS

October 18 - 19 - International Folk Festival at Donnelly Hall across from McCormick Center, Chicago. Park south of Soldier's Field. International Foods and Finnish booth. Admission free.

MASSACHUSETTS

September 25 - Fitchburg - Kokkola Sister City meeting, 7 pm, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg.
September 27 - Friends of the Townsend Library Fair, 10 am to 4 pm, Town Common, Townsend. Local poet John Aho will be participating. His most recent collection of poems, *Naked*, has been nominated for the 1987 Pulitzer Prize Award.
- Dance, 8 pm, Sovittaja Park, Demond Pond, Rutland. Music by the Hi-Lites.
September 28 - Finlandia Foundation Boston Chapter monthly meeting, 3 pm, St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rt. 2), Arlington. Featured speakers are Ensio Aalto and Arlene Lehto.
September 30 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Church, 264 Elm St., Fitchburg.
October 2 - Raivaaja Publishing Company board meeting, 7:00 pm, 147 Elm St., Fitchburg.
October 4 - Oil fund illamat, light supper 6:30 pm, Maynard Ladies and Knights of Kaleva, Fort Pond, Littleton.
October 5 - Scholarship fund breakfast, 7:30-11 am, Maynard Ladies and Knights of Kaleva, Fort Pond, Littleton.

MINNESOTA

October 4 - Veikko Ahvenainen in concert, 7:30 pm, Sateren Auditorium, Augsburg College, 731 21st Ave. South, Minneapolis.
October 5 - Veikko Ahvenainen concert, 2 pm, Beautiful Savior Lutheran Church, 34th Ave. North & Independence Ave. North, New Hope.
October 7 - Finnish I begins, 6:30 pm, Anawin Community School, 256 Upton Ave. North, Minneapolis. Offered by the Minneapolis Public Schools, the course runs for eight weeks with Tuulikki Sinks instructing. For more information: school office, 926-5547.

NEW YORK

October 4 - Miss Finlandia 1986 Beauty Contest, 7:30 pm, Imatra Hall, 740-40th St., Brooklyn.

All programs subject to change

Ota pala piirakkaa

Pizzojen vallatessa alaa edelleenkin monelta muulta hyvältä on aiheellista muistuttaa, että hyvä piiras ja paistos voittoa mehevyydessään ja monipuolisuudessaan pizzankin. Ainakin ajoittain, vaihteluna. Lämmin paistos tai pala isosta leivypirakasta on hyvä iltapala vieraille, tutuille, perheelle. Välipalana piirakka on paikallaan koululaiselle tai työhön ovella vieraalle. Mikroaaltouunien yleistyttyä on helppo opettaa nuorekin perheenjäsenet lämmittämään piirakan palan tukevaisi välipalaksi.

Jos iskee oikein leipomustuuri päälle, voi paistaa pari isoa levy-piirakkaa tai uunin myötä antaessa kaksi vuokallista pieniä piirakoita. Palasina pakastettuina ne ovat helposti käyttöön otettavissa sitten tarvittaessa. Jos ei nyt sitten käy niin, ettei pakastimeen asti ehdi paljoakaan.

Kaali-piirakka on ehdoton syksyn kynönen, siitä pitävät valmistajat sitä mielellään ja usein. Kaikille se aina kuitenkin ei valitettavasti sovi, kun vatsa tekee tenän. Onneksi on monia muita hyviä vaihtoehtoja. Riisimunanpiirakka, tonnikalapiirakka ja lohpiirakka.

Piirassuokiin voidaan sitten taitella joko kuoren alle tai ilman kuorta oleva täytetty piirakka. Pohjaa voidaan kypsentää ensin yksinään, varsinkin silloin kun täyte on kostea, esimerkiksi munamaitoa sisältävä. Tällöin kostea täyte ei enää pehmitä piiraspohjaa liikaa, kun siinä on jo kypsytetty pintaa. Jos epäilee taikinan olevan löysäköhää ja valuvan kypsentämisessä tyhjillään alas reunoilta (niin voi käydä!) voi reunan tukea foliosta taitetulla tukireunalla. Täyte sitten pitkä reuna tyhjiällä loppuun asti.

Piiraan täytteeksi käyvät niin muhennokset kuin piikotut täyteaineet munamaidolla tai juustoraasteella sidosuina. Usein lisätään muhennoksiin tai niiden pinnalle hiukan juustoraastetta, väriä antamaan.

Piirakat ja paistokset ovat aina parhaimmillaan lämpiminä. Jos valmistat ne etukäteen, lämmitä ennen tarjoilua. Maku paranee. Ja useimmiten tekee hyvin kauppaan salaatti tai ainakin kurkku- ja tomaatti-viipaleet lämpimän piirakan lisänä.

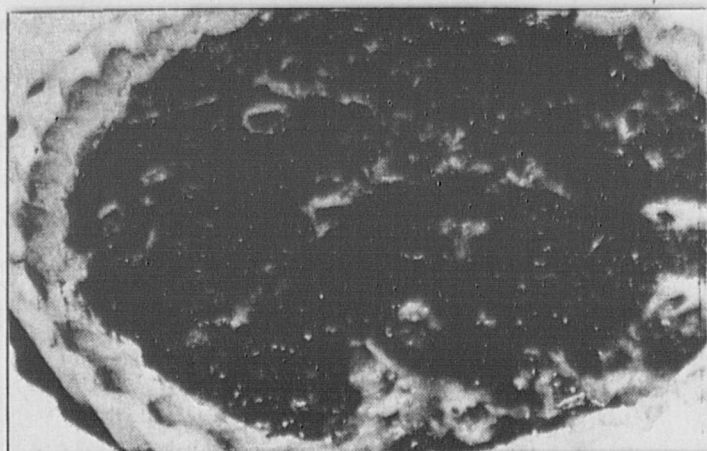
Kaali-piirakka

3 dl maitoa
25 g hiivaa
1 muna
2 tl suolaa
1 tl fariinisokeria
n. 7 dl vehnäjauhoja
täyte:
1 kg valkokaalia
fariinisokeria
suolaa
valkoppurua

Sekoita kädenlämpöiseen maitoon hiiva, suola ja sokeri sekä muna. Alusta sekaan jauhot, kooka. Kaavioli puolet pohjaksi, jolle levität täyteen. Silppua kaali, ruskista silppu voissa kevyesti, mausta se. Hauduta pehmeäksi. Jäähdytä hiukan, levitä pohjalle. Kaavioli lopputaikana kanneksi, nosta piirakalle. Taita kansilevyn reunat pohjan alle, ummista tiiviisti. Voitele munalla, pistele haarukalla ja paista 200 asteessa 20-25 minuuttia.

Katkarapupiirakka

150 g margariinia
2 ½ dl vehnäjauhoja
3 rkl vettä
1 dl juustoraastetta

Lämmin piiras maistuu koleana syysiltana.

täyte:
2 muna
2 dl kermaa ja katkarapujen lientä
1 rkl vehnäjauhoja
4 dl juustoraastetta
1 pieni tl katkarapuja
1 tl fariinisokeria
Sekoita rasva ja jauhot, lisää vesi ja juustoraaste, vuoraa piirassuokan pohja ja reunat taikinalla. Paista pohjaa 225 asteessa ensin yksin 10-15 minuuttia. Sekoita täyteaineet, kaada vuokaan, jatka kypsentystä vielä noin 20 minuuttia, kunnes pinta saa kauniin värin.

Tomaattipiiras

1 ½ dl grahamjauhoja
1 ½ dl vehnäjauhoja
suolaa
100 g voita
4 rkl vettä
täyte:
3 sipulia
1 rkl voita tai öljyä
7-8 kuorittua tomaattia
15 vihreää oliivia
1 tl basilikaa
sellerisuolaa
1-2 dl juustoraastetta
Nypi sekoitin jauhot, suola ja rasva, lisää nopeasti sekoittaen vesi, jähmetä taikina viileässä.

Vuoraa piirassuoka taikinalla, paista 200 asteessa noin 15 minuuttia. Kypsenä silputtu sipuli rasvassa hauduttaen, leikkaa tomaatit lohkoiksi, viipaloit oliivit. Sekoita ne sipuliin. Anna kiehua muutamia minuutteja, mausta. Levitä täyte esikypsenetulle pohjalle, peitä juustoraastella, jatka kypsentystä vielä noin 20 minuuttia.

Lämpöasteet

150° C = 300° F
175° C = 350° F
200° C = 400° F
25° C = 475° F

Mittasuhteita:

50 g voita = puoli pötköä
100 g voita = yksi pötkö
1/2 dl = vajaa 1/4 cup
1 dl = 1/3 cup
1 ½ dl = 1/2 cup
2 dl = 3/4 cup
3 dl = 1 cup
4 dl = 1 ½ cups
1 kg = runsas 2 pauna

Fariinisokeri on "brown sugar", katkarapu on "tiny shrimp", Grahamjauho on "graham flour", basilika on "basil", sellerisuola "celery salt".

Kalifornian Kuunlaaksosta

Uusi rakenneomme on nyt niin pitkä, että puolentusinaa huoneustoa on jo asutettu. Muutamien päivien sisällä tulevat toisetkin huoneustot täyttymään uusilla asukkailla.

Katsellen tuota uutta rakennusta olen tullut siihen tulokseen, että se on Sonoman kaunein rakennus. Siinä arkkitehti piti entisen rakennuksen mallin niin lähellä, että eräs paikkakuntalainen tuli ihaillemaan sitä sanoen: "Kylläpä te olette tehneet suuremman työn korjatesanne sen vanhan rakennuksen".

Kun hän kuuli, että rakennus on aivan uusi, hän kiitti arkkitehtiä vanhan mallin säilyttämisestä. Sitähän täällä juuri halutaan. Säilyttää entisen rakennusmalli paikkakunnalla.

Paljon on tapahtunut paikkakunnalla viimeisen vuoden aikana. Ei ainoastaan pidetty FinnFestiä, vaan on myös keritty tekemään paljon muutia. FinnFestin vierailtiin käväisi meitä katsoimassa tavallista suurempaa joukko.

Olemme kerinneet saamaan uuden FAHA:n managerin ja muutama päivä sitten saimme myös uuden Faha Manonin johtajan niin kaukaa kuin Michiganista.

Tulkaa nyt kaikki jäsenet ja jäseniksi aikovat tänne FAHA:n vuosikokoukseen, joka on lauantaina, lokak. 25 p:nä. Kokous alkaa klo 1 ja sen jälkeen olemme järjestäneet teille tilaisuuden seurustella tuttavienne kanssa. Päivällinen ehkä voi antaa teille samalla hiukan intoa ja harrastusta ruumilliseen kuntoutumiseen tanssin muodossa, jonka ehkä olette viime vuosien aikana laiminlyöneet. Uusia johtokun-

nan jäseniäkin voitte äänestää, jos ette ole pitäneet entisistä kylliksi.

Lasten leiri tuli ja meni. Kaikkien mielestä se onnistui odotuksia paremmin. Lapsilla oli hauskaa ja jotkut jo innolla odottavat seuraavaa kesää. Ne pienet kommellukset, jotka häiritsivät järjestäjiä, voidaan kuulemma korjata ensi kesän leiriä suunniteltaessa. Ikäluokkiakin voidaan ehkä tarkastella, että saadaan enemmän saman ikäisiä. Olemme oikein tyytyväisiä tämän vuoden tuloksiin.

Viinirypälefarmit ovat kuulemma oikein tyytyväisiä tämän vuoden satoon. Aikainen kesä toi tullessaan aikaisen sadon korjuun. Viinin maisteluseksuksia on täällä tavallista enemmän ja Sonoman ja Napa-laaksojen viinit ovat saaneet enemmän ja enemmän huomiota jopa Eurooppaan myöten.

FAHA:ssakin on ollut puhetta viinin maistajaiskokeista mutta ei vielä ole tullut sen varmempaan tapahtumasta. Saatte kuulla meistä varmasti jonakin päivänä.

Nyt ovat syksyiset "Country Fairs" menneillä, joissa jaetaan jälleen palkinnot parhaista viineistä. Kun tulette käymään, niin koettakaa olla niin monta päivää kuin mahdollista.

Jos teette huonotilauksenne kyllin ajoissa, niin voitte asustaa FAHA:n vieraina, käydä saunomassa ja uimassa ja siiltä olette vain 45 mailia Yhdysvaltain parhaimmasta turistikaupungista. Voitte olla siellä päivisin ja nukua täällä omassa kodissanne ja taasen lähteä kiertomaailmaa ympäristöön, niinkuin vain haluja riittää.

Tervetuloa kyläilemään, vailariin silloin kun siellä pain maat alkavat olla lumen peittämiä. Täältä on vain neljän tunnin matka Renoon, Nevadan puolelle, jos haluatte päästä rahoistanne tai jos onnetar suosii, niin voitte mennä rikkaina kotiin! Alkää kuitenkin jättäkö koko elämänsä onnetaren käsiin! Näkemiin.

Tauno Ahonen

Lake Erie Area

Suomi Conference
of the
Lutheran church in America

Sana ja Sävel

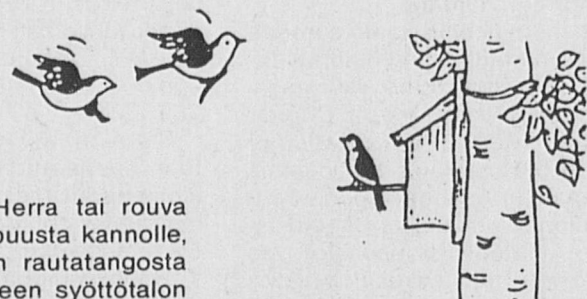
Odotamme kansaa saapuvan syyskuun 28 päivänä vuoden 1986 vuotuisen Sana ja Säveljuhlaan, joka pidetään Ohion Conneautin lähetyksillä Lutherleirillä Mikkelin päivän iltapäivällä klo 2:30.

Puhujana on pastori Oliver Hallberg. Lukua ja laulua on varattu alueen erikappunkien suomalaisilta seurakunnilta. Samaten on leivonnaisia ja kahvia erikappunkien edustajilta. Piiristävä seuraa pidetään ohjelman jälkeen leirin ruokasalissa. Saunakin on lämmin ja uima-altaan vedet odottavat.

Erie alueen suomikonferenssin johtokunta pitää virallisen kokouksen myös tämän juhlapäivän aikana.

Henry R. Kangas, esimies

Kuuntelemme luonnon ääniä ja seuraamme lintujen elämää

On elokuu. Ihana päivä, aurinkoinen ja tuuleton, lämpö jotain 80 astetta tai hiukan yli. Ihana niinkuin Suomessa erittäin suosittuna päivänä.

Istumme kuistilla tai pitäsikö sitä kutsua tälläkäläisittain"portsiksi", koska on avonainen ilman seiniä. Edessämme on reitit 120x150 jalan suuri pihanurkko, minkä sivuilla ja takana on metsää johonkin 60-70 jalan korkeuteen ulottuvine paksuine puineen, joiden joukossa pienemmät jatkavat kasvuaan kohti korkeutta.

Ylöspäin pitää pyrkiä, jos elää meinaa. On vahteroita ja tammi, erilaisia kumpiakin erilaisia, hickoria, walmutia ja monen muun nimisiä, joita luonto on kylvänyt ennen asutusta. Kaikkien puiden nimistä ei meikäläisellä ole tietoa, kun ei ole käynyt koulua tässä maassa, mutta eräskin, keväällä oranssin värisiä kukkiakantava on Tulip-tree.

Oikealla melkein metsän sisästä on leikkimökki, minkä rakensimme lapsille 14-15vuotta sitten. Se piti muuttua pois entisen, myydyin talon pihalta ja tuoda tänne. Istumme joskus itsekin sen pienellä kuistilla ja katselemme luonnon tapahtumia, kuuntelemme lintujen keskustelua.

Asuintalon kuistin reunasta

noin 30 jalan päässä on iso, ja lahoamaan alkanut kanto, tyvi puolesta halkaisijaltaan jotain 2 jalkaa ja tarkoituksella jätetty kolmisen jalkaa korkeaksi. Sen yläpään on porattu reikä, mihin on upotettu 3/4 tuuman vahvuinen rautarunko, minkä yläosan on kiinnitetty pystyyn kolme poikkittain olevaa, ulkopäistään koukulle käännettyä rautaa. Jokaisesta koukusta riippuu puinen tai muovinen linnun ruokalaute, joissa ne käyvät aterioimassa auringonkukan siemeniä taimuuta laitetuun linnunruokaa.

Ja syöjiä riittää: on pieniä, harmahtavan värisiä (niinkuin uuni-lintu ja peukaloineen Suomessa), on talittaisen tapaisia myöhemmin syksyllä. Tällä hetkellä kaunistaa väriään syöjien joukossa antavat keltaiset Baltimore oriolis, kirkkaan punainen (koiras)cardinal ja punahattuinen naaras ja huhu-birdiksi nimittämämme Morning Dove äänen mukaan annettu nimi.

Pari pukiipijää lennähtää syömään, jättäen hetkeksi kiipeämissä. On pari kottaraisen näköistä lintua, joskus tulee joku bluebirdkin isännöimään. Katso tuossa läheisen puun runkoa kiipeää punahattuinen tikkinen, mutta emme ole kertaakaan nähneet sitä ruokalaudalla. On varmaan niin erikoistunut puista uloskoputtamiinsa tuokiin, ettei kasvisruoka kelpaa. Muut ovat suurimmaksi osaksi "vegetalis-teja".

No, nyt tuli jokkoon neli-

jalkainenkin. Herra tai rouva orava hyppäsi puusta kannolle, ja siitä suoraan rautatangosta riippuvaan puiseen syöttöalustalle. Siinä katon harjalla poikkittain loiko sen työ lalassa olevia siemeniä. Tuuhaa häntä taivutettuna katonharjan yli, etukäpäliä vapaina ottamaan siemenentä... pistää suuhunsa ja ruokailu käy täydellä touhulla. Joskus on oravia 2-3 samanaikaisesti aterioimassa linnun kanssa. Olisipa ihmisten keskenkin yhtä hyvä sopu! Mutta ei ole, vaikka kaikki kävelemme kahdella jalalla eikä ole suuruuseroakaan sellainen kuin jollain pikkulinnulla ja oravalla.

Istumme ja ihmettelemme tätä hiljaisuutta. Samassa lennähtää edessämme noin 10 jalan päässä olevan omenapuun luo "humming bird" siipiään räpytleämään. Siivillä on kiireinen liike kun pitää pysyä samalla korkeudella sivuilte muuttamatta.

Eipä ole omenapuussa enää kukkia tähän aikaan vuodesta. Sanommekin itseksemme: "Turhaan on sinun lintu hyvä, sen puun luona syömistä katsella. Mene tuonne talon toiselle puolelle, missä on kukkia. Niistä voit saada jotain suuhusi, ja tule ensi keväänä takaisin tänne etsimään kukkia. Ajattelimme, että kovassa on tuollakin pikkulinnulla elantonsa hankkiminen, vaikka ei antoisuudessa käykään.

Nyt hyppäsi orava takaisin puuhun ja alkoi kiipeämään ylös

päin, samalla suutaan raksut-taen. Kohta tuli aterioimaan pienempi orava, lieene ollut tämän kesän poikanen, ja sille tuo isompi raksutti. Katsoen ylhäältä puusta kait antoi ohjeita miten menetellä tai lieenekö ollut varoituksia; mene ja tiedä! Emme osaa niiden sananvaihtoa suomentaa. Vinosti pyörähteli isomman oravan häntä puunrungolla ja suu antoi äänimerkkejä. Ehkä nämä isomman merkit olivat nuoremalle neuvoksi tulevaa aikaa varten.

On se mukava, kun vanhempien joutaa ajan puolesta syventymään luontokappaleidenkin elämän seuraamiseen. Eipä tullut sellaiseen kiinnittynyt huomiota työntäyteisinä aikuisuusvuosikymmeninä.

Koulupoikina ollessamme seurassimme useasti keväisin lintujen pesimispuuhia, sillä keräsimme kokoelman linnun munia. Silloin oli pesäpaikkojen löytäminen tärkeää, mutta ei nyt enään. Niin se maailma muuttuu Eskosen!

Eino P. Talikka

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla

Joka sunnuntai ohjelmallita tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestäminä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuroa hedelmäkkeitön kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kooniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvokkappa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.
8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305)734-4800

Newton-Bartlett HAUT AUSTOIMISTO

Tel. 836-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Marmorisia ja graniittisia hautakivia

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

MOODY'S DINER

and CABINS

Erikkoisia päivällisiä, Curb-palvelus

KOTITEKOISET LEIVOKSET

WALDOBORO, MAINE

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.
Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myyjä halutaan.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Mauno Laurila, puh. joht.

SAUNA TILAUKSESTA!
PÄIVÄLLISET
joka sunnuntai klo 2 ip.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

The Robert H Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Edw. C. Halvorsen, Inc.

FUNERAL DIRECTORS
310 12th AVENUE BROOKLYN 20, N.Y.
In Continuous Service to the Community Since 1849

New Bedford, Mass.

Zeiterion Theatre

Downtown New Bedford

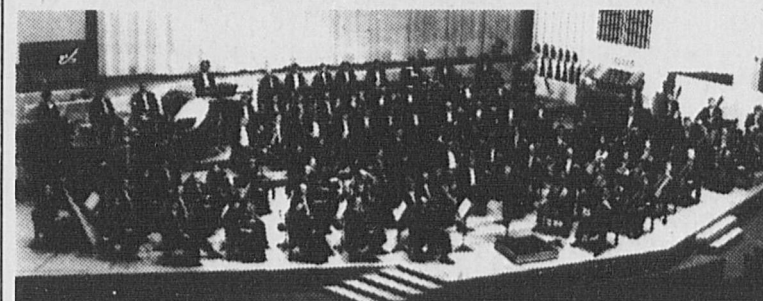
and the

AT&T Greater
New Bedford Concert Series

proudly present the

HELSINKI PHILHARMONIC ORCHESTRA

OKKU KAMU
MUSIC DIRECTOR

WEDNESDAY, OCTOBER 15 8:00 PM
\$20.00 \$17.50 \$15.00

The Helsinki Philharmonic Orchestra, founded in 1882, returns this season for its third tour of the United States which we're proud to say includes the Zeiterion. During its first U.S. tour, in 1968, the Orchestra drew critical and audience acclaim in all 40 cities on the tour. Their second tour, in 1983, received similar acclaim. The last decade has marked a period of extensive growth for the Helsinki Philharmonic. Since settling into the new Finlandia Hall in 1971, the Orchestra's concert program has branched out into three series embracing some 70 concerts per year, in addition to festivals and foreign concert tours. The Orchestra has enjoyed a unique reputation as the first performer of several works by Sibelius; the composer himself conducted the premieres of these works. Okku Kamu was named Music Director of the Helsinki during the 1981-82 season. The conductor made his debut in 1965 and from 1966-68 served as leader of the Finnish National Opera Orchestra. At the age of 23 he won the prestigious Herbert von Karajan conductors' competition. As conductor of the Finnish National Opera, Kamu was responsible for bringing Aulis Sallinen's "The Red Line" to international attention at the Metropolitan, Bolshoi, Zurich and Sadler's Wells Opera Houses. He will conduct Sallinen's latest opera, "The King Goes Forth To France," at Covent Garden in 1987.

PROGRAM

Tchaikovsky Overture - Fantasy to Romeo & Juliet
Mussorgsky Pictures At An Exhibition
Sallinen Symphony No. 5

Zeiterion Theatre

684 Purchase St.
P.O. Box J-4084
New Bedford, MA
02741

Box Office Phone:

(617) 994-2900

Mastercard • VISA • American Express

When Ordering Tickets By Phone
Mention You Saw This Ad In
RAIVA AJA

AND RECEIVE A \$2.00 DISCOUNT!
Or Present This Coupon At Box Office.

HELSINKI
PHILHARMONIC
ORCHESTRA
Wed., Oct. 15, 1986
8:00 PM

\$2.00 Discount Coupon
Present at Zeiterion Theatre Box
Office when ordering tickets.
(Not valid with any other discounts)

Fitchburg ja ympäristö

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, syysk. 27. klo 8 - 12 yöllä. Musiikista huolehtii Hi-Lites. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

Uutispaloja

Sää oli kaikkea muuta kuin ihanteellinen, mutta siitä huolimatta useiden satojen ihmisten joukko saapui sunnuntai-iltapäivällä Fitchburgin Upper Common eli "Kuusamo" puiston viikintilaisuuteen.

Pormestari Bernard Chartrandin avajaispuheen mukaan fitchburgilaisten tulisi olla ylipäätään puistostaan ja sanoa sen symbolisoivan kaupungin elpymistä. Kunniavieras Kitty Dukakis, kuvernööri Michael S. Dukakin vaimo, sanoi puiston olevan erinomaisen esimerkin siitä, mihin osavaltion ja paikallishallinnon yhteistyö voi johtaa.

Puiston kunnostyöt oli rahoitettu osavaltiolta saatujen stipendien - yhteensä \$ 170,000 - ja \$ 30,000 federaalisen stipendin turvin. Kaupungin suunnittelulautakunnan virkailijat valvoivat toimia.

Puiston toista päätä koristaa suihkulähde pronssipatsaaneen, toista päätä Ensimmäisen maailmansodan muistopatsas.

Patsaiden entisöimisen lisäksi maalattiin puiston keskustassa sijaitseva orkesterinkoroke, asennettiin maanalainen kastelu-järjestelmä, istutettiin uusia puita ja pensaita, kylvettiin uusi ruohikko ja entiset jalkakäytävät saivat tehdä tilaa uusille tiilistä valmistetuille.

Viime viikon tiistainen entisen villatehtaan tulipalo oli suurin Fitchburgissa sattunut sitten vuoden 1982 marraskuun, jolloin kuusi erillistä rakennusta neljässä eri paikassa kahden mailin sisällä paloi tuhopolttajien toimesta.

Mainittujen tulipalojen yhteisvahingot nousivat \$ 600,000:een. Seitsemän miestä, heidän joukossaan kaksi poliisia ja kaksi palomiestä, joutui pidätetyksi kaksi vuotta myöhemmin syytettynä tulipalon syyttämistä.

Miehet olivat vihaisia "Proposition 2½":n synnyttämien julkisissa turvallisuusviroissa työskentelevien pakkolomauttamisista.

Kaiken kaikkiaan heitä syytettiin 163 tulipalon syyttämisestä Massachusettsin osavaltiossa vuosina 1982 ja 1983. Sen uskotaan olevan yhden US historian suurimmista paljastetuista tuhopoltorekaista.

Ainakin kaksi pidätetystä tunnusti syyllisyytensä ja heidät tuomittiin 15 ja 20 vuodeksi vankeuteen.

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, syysk. 23. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntatalossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopanen oli iloinen voidessaan toivottaa niin runsaan joukon tervetulleeksi. Yhteistoiminnon laulettiin "America" ja "Maamme" laulut Mrs. Ethel Anttonen säestäessä pianolla.

Seuraavat vierast osallistuvivat tilaisuuteen: Nanni Kangas, Worcester; Helen Joki, Rutland; Helvi Taylor, Hubbardston; Mildred Heino ja Eila Järvi, kumpikin Lunenburg; Eva Wilson ja Aune Kärkkäinen, kumpikin Ashburnham; Katriina Mäki ja Hilda Uusitalo, kumpikin Fitchburg sekä Eino Takanen, Fitchburg.

Sihteeri Tyyne Pajunen luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti. Sairaskomitean raportin esitti Anni Harju.

"Happy Birthday" laulu laulettiin tällä viikolla syntymäpäiväänsä viettävien kunniaksi: Sirkka Tastula (syysk. 22), Sandra Myllylahti, Martha Sivula, Anni Harju ja Vieno Aho (kaikki syysk. 25).

Seuraavia henkilöitä kiitettiin heidän kerholle tekemistään lahjoista: Sekä Anni Harju että Vieno Aho lahjoittivat \$ 10,00 syn-

tymäpäivänsä johdosta; edesmenneen Oscar Passojan vaimo lahjoitti miehensä muistolle \$ 10,00; Mr. ja Mrs. Veikko Pelto lahjoittivat \$ 10,00 ja Mrs. Liijä Jämsä \$ 10,00 Leimo Rantanen muistolle.

Kiitokset myös niille, jotka toivat herkuja kahvipöytään: Lempi Tiilikkala, murukakku; Anni Harju, kakku; Martha Carlson, pauna kahvia, juustoa ja keksejä sekä kauniita kukkia; Ethel Anttonen ja Alma Duly, pikkuleipiä; Mirja Jokinen, kakku; Henni Lappalainen, pannukakku; Irene Viikari, voileipiä; Aune Kärkkäinen, hapankermakakku ja mustikkakakkusia; Vieno Kingston, mustikkapiirakka. Kaikki olivat todella maukkaita!

Uudet jäsenet otettiin ilomielin vastaan. He olivat: Aino ja Lauri Anttila, Worcester; Bertha Wainonen ja Helvi Misslin, Fitchburg.

Ensi viikon kahvikomiteaan valittiin Hilma Leppänen, Mary Kumpulia, Aili Aaltonen, Lempi Aaltonen, Henni Lappalainen ja Anni Harju. Väinö Berkiö soitti hanurisikermän, mitä seurasi Mr. Nopasen diakuvaesitys. Kuvat olivat menneen kesän lomamatkalta Suomeen ja Norjaan. Lopuksi saatiin nauttia herkullisen kahvipöydän antimista.

Kuusamoa koristaa kuvanveistäjä Herbert Adamsin hiljattain entisöity veistos "Pojat ja kilpikonnat".

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"...minä riennän kohti päämäärää, johon Jumala on minut taivaallisella kutsulla kutsunut Kristuksessa Jeesuksessa." (Fil. 3:14) Tämä kirjoitus on tarkoitettu sinulle, joka tiedät, ilman mitään epäilyä, olevasi matkalla taivaaseen. Sen tarkoitus on rohkaista ja innottaa sinua jatamaan vauhtia Jeesuksen Kristuksen opetuslapsena. Sinulla on ihana tulevaisuus!

Raamatun lupaukset uskovaisten tulevaisuudesta ovat johtaneita sellaisiin joihin ei löydy vertauskohtaa täällä maailmassa. Ilmestyskirjan kaksi viimeistä lukua kertovat ihmeellisiä asioita uskovaisten tulevasta asuinpaikasta. Mutta kaikkein ihmeellisintä asia on se, että itse Jeesus Kristus tulee olemaan siellä, ja uskovaiset saavat elää ikuista elämää Hänen kanssaan, joka on kaiken valmistanut heille.

Minä haluan rohkaista sinua pitämään kiinni kaikista Raamatun totuuksista. Älä anna kenenkään tai minkään vieroittaa sinua Jeesuksesta Kristuksesta, sinun Lunastajastasi ja sinun Vapahtajastasi. Hän on myös sinun Herrasi ja sinun Kuninkaasi. Sinun Kuninkaasi on Rakkaus. Hänen valtakuntansa on rakkauden valtakunta. Jos sinä et ole saanut osaksesi rakkautta täällä maailmassa, rakkautta, jota olet kaivannut, niin sinä tulet kokemaan sen tulevaisuudessa!

Ole kärsivällinen vielä hetken aikaa. Jos olet kärsinyt paljon puutetta, odota, sinulla on odotamassa aarre taivaassa - siellä ei ole mitään puutetta. Jos olet kokenut kipuja ja tuskaa, odota,

niitä ei löydy taivaassa... ja hän on pyyhkivä pois kaikki kyyneleet heidän silmistään, eikä kuolemaa ole enää oleva, eikä murhetta eikä parkua eikä kipua ole enää oleva, sillä kaikki entinen on mennyt." (Ilm. 21:4)

Varo maailman viisautta. Se on hullutusta Jumalalle. Älä sotkeudu maailman saastoihin, sen himoihin, sen korkeuksiin. Älä etsi maailman lasten seuraa, vaikka se kuinka houkuttelevalla näyttäisikin. Älä anna kenenkään ihmisen, olkoon hän kuinka korkeaa-arvoinen tahansa, vierottaa sinua pois Jeesuksen seurasta. Etsi ahkerasti Jumalan lasten seuraa. Lue Sanaa kiitä ja rukoukset Jumalalle. Etsi Hengen lahjoja. Tee Jumalan työtä ahkerasti. Sinä saat palkkasi Jumalan kädessä. Elä uskosta; älä näkemisestä. Tyydy alhaisiin oloihin; älä korkea tavoittele.

Sinä olet Kuninkaan lapsi, sinä, joka Jeesuksen veren kautta olet päässyt sisälle Valkeuden valtakuntaan, Kirkkauden valtakuntaan. Sinun arvosi on suuri; olet rakas Jumalalle. Jumala on kutsunut sinut seuraansa taivaallisella kutsuksella Kristuksessa Jeesuksessa. Pidä tämä kutsu tärkeimpänä elämässäsi.

Ajattele sitä, kun ahdistukset tulevat, kun joudut pilkatuksi Jeesuksen nimen takia. Ajattele sitä, kun ympärilläsi on ainoastaan toivottomuutta, ja epäilykset ahdistavat sisintäsi. Ajattele sitä, kun tunnet itsesi yksinäiseksi ja hyljättyksi. Itse Jumala kerran lähetti sinulle "kutsukortin" taivaaseen! Oi, uskovaisten ystäväni, pidä kiinni Jumalan lupauksista; elä niistä; toimi niiden mukaan. Katso Jeesukseen, niin sinä unohdat maailman. Jeesus rakastaa sinua ja vie sinut perille saakka. Katso Jeesukseen!

Tilatkaa Raivaaja

Tanssit Sovittajan Puistossa

Diamond Pond, Rutland, MA

lauantaina, syysk. 27

kello 8 - 12 yöllä

Hi-Lites soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Rutland

Edestakainen lentomatka
Boston - Los Angeles
Boston - San Francisco

\$ 278

soittakaa ja kysykää
yksityiskohdista

GIT MATKATOIMISTO

169 Main St., Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

87.4.0629 or 832-6368

IDS

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR R. NORGREN

SAWYER-MILLER
FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST FITCHBURG, MA TELEPHONE: 342-3635
Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Kirkollisia

Fitchburg, MA

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, syyskuun 28 p., klo 8:30 ap. radiohartaus NEW LIFE - asemalta WEIM, 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap. saarnaa pastori David Wuori. Klo 10:30 ap. kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, syyskuun 30 p., klo 7:30 ill. Aikuisten kuoroajoitus. Klo 7:30 ill. Viikkoillan hartautilaisuus.

Kahvitarjoilun kustantavat Mrs. Lempi Tiilikkala, Mrs. Martha Langen ja Mrs. Elvie Matson.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, syyskuun 28 p., klo 7:45 aam. Suomen kielinen luterilainen tunti WCMX, 1000. Huom! Klo 8:15 aam. El OLE englanninkielistä jumalanpalvelusta. Klo 9:15 aam. sunnuntaioulu. Huom! raamattu tunti El kokoonnu. Klo 9:30 aam. Korkeakoululaisten raamattu tunti. Klo 10:30 aam. Englanninkielinen jumalanpalvelus. Saarnaa Mr. George Peay. Keskiyökokous, lokak. 1 p., klo 6:30 - 7:00 illalla rukoushetki kirkossa.

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus HYVÄT UUTISET lähetetään joka sunnuntaiamuun asemalta WEIM, 1280 Fitchburg, klo 8:45.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

WINSLOW P. MAY johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, Mass.

Puhelin: 726-1509

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg, sunnuntaisin alkaen klo 2 iltapäivällä. Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan aina tarvittaessa.

Gardner, Mass.

Covenant Lutheran kirkon lähetystöyhteisö kokoontuu sunnuntaina, syysk. 28. p:nä klo 2:30 iltap. pastori ja Mrs. Kenneth E. Johnsonin kotona, 1 Church St. Luovassa mukava ohjelma. Kaikki tervetulleita!

Troy, N.H.

Suomalaisessa Lähetyskirkossa, Dort St., on jumalanpalvelus lauantaina, syyskuun 27. p:nä klo 7:00 illalla. Pastori Keijo Aho, Quincy, MA, saarnaa. Ystäviä lausutaan tervetulleiksi tähän suomalais-englantilaiseen tilaisuuteen.

Oletteko muistaneet tehdä lahjoituksen Raivaajan tukemiseksi?

KESKUSTASSA
SIIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 MAIN ST. HOLDEN MA

Hautatoimittajia
vuodesta 1896

MOORCROFT
HAUTAUSTOIMISTO

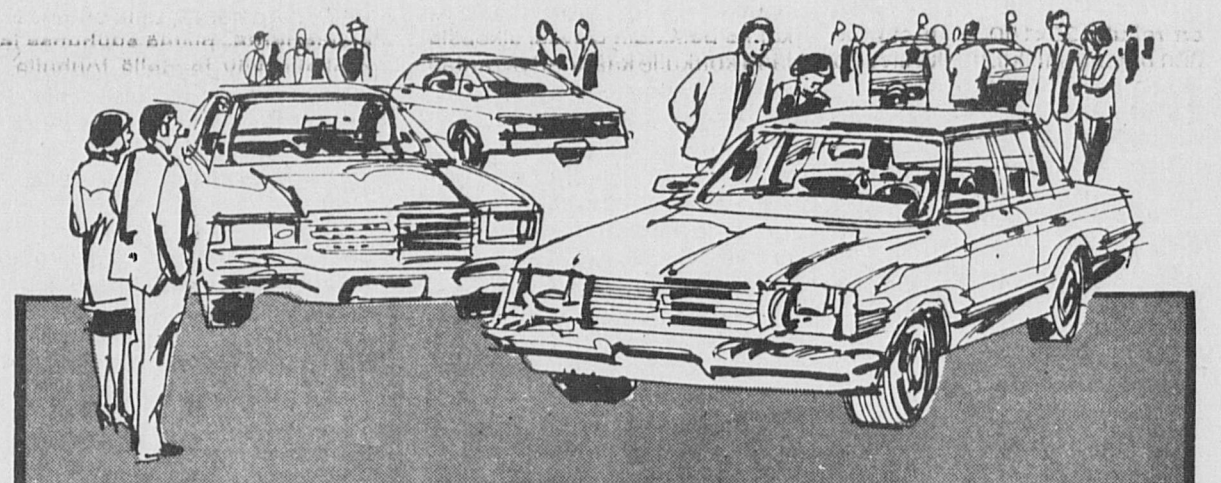
31 Myrtle Ave. Fitchburg, Ma.
Puh 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft

Stephen R. Moorcroft

ATTENTION

USED CAR BUYERS and DEALERS!

"NOW IT'S YOUR TURN TO FINANCE FOR LESS"

1986	USED CAR OF YOUR CHOICE	9.5 A.P.R.	-36 MOS.
1986	USED CAR OF YOUR CHOICE	10.5 A.P.R.	-48 MOS.
1985	USED CAR OF YOUR CHOICE	11 A.P.R.	-48 MOS.
1984	USED CAR OF YOUR CHOICE	12 A.P.R.	-48 MOS.
1983	USED CAR OF YOUR CHOICE	13.5 A.P.R.	-36 MOS.

NO PRE-PAYMENT PENALTY

NO ADDED HIDDEN COSTS

Phone-A-Loan Service...Call 345-1021

In Touch with You

WORKERS' CREDIT UNION
• 815 MAIN ST., FITCHBURG 345-1021
• 40 FAIRMOUNT ST., FITCHBURG 343-5810
• 313 PLEASANT ST., GARDNER 632-9200
• 11 WEST MAIN ST., ORANGE 544-2188
AN EQUAL OPPORTUNITY LENDER

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

FULL SERVICE
632-1221

CASH ON DELIVERY
632-1226

24-HOUR
BURNER SERVICE
Dependability for over
40 YEARS

Our 3rd Generation
LOCALLY OWNED
Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
g Licensed Technicians
New Customers Welcomed
Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton Street, Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

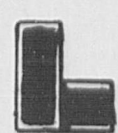
Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita. Amana jääkaappeja ja pakastajia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. BOX 449 Westminster, MA
Välite tään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

HENRY J. LEBLANC Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St., Fitchburg, MA Puh. 343-4853
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Suomen uutisia

Pääministeri Kalevi Sorsa tutustui Kiinan matkallaan mm. Shenzhenin eristetehtäseen.

Tutustumisvierailut jatkuvat

Shenzhen - Kiinan avoin ovi maailmalle

SHENZHEN - Kalevi Sorsan Kiinan vierailu on päättynyt. Se alkoi miljardin asukkaan maan poliittisesta keskuksesta, pääkaupungista Pekingistä. Se jatkui historiallisesti rikkaaseen Xianin ja edelleen maailman kuulun Kantonin eli Guanzhou-hubn.

Vierailun päätöskohde on kuin uusi lehti Kiinan kansantasavallan historiassa. Shenzhen on erityistalousalue, 327,5 neliökilometrin Hongkongin-kupeella. Kiinan Pikku-Hongkong on ikäänkuin harjoittelua sitä aikaa ajatellen, kun Hongkong vuonna 1997 liitetään takaisin emo-Kiinaan.

Pilvenpiirtäjä, lomahotelleja

Shenzhen on Kiinalle tärkeä avoin ovi ulkomaankauppaan ja kansainvälisiin suhteisiin. Muutamassa vuodessa alueelle on noussut mahtavia pilvenpiirtäjiä, kauppakeskuksia ja upeita lomahotelleja. Ilmasto on trooppinen. Siksi alue on paitsi kaupallisteollinen myös matkailullinen houkutin.

Dapengin ja Shenzhenin lahtien rannoilla löytyy kilpailukyisiä lomarakennuksia, kunhan kansainvälisen matkailun muut vaatimukset pystytään täyttämään. Niissä kiinalaisilla on vielä tekemistä, jos ei muuten niin palveluhenkilökunnan kielitaidon kehittämistä.

Shenzhenin teollisuusyritykset kuten muukin toiminta on luotu pääosin ulkomaisiin pääomien. Hongkongilaiset yritykset ovat luonnollisesti olleet ensimmäisinä. Voimakkaan kasvun vuosien ajat saattavat kuitenkin olla ainakin hetkeksi takanapäin elleivät kiinalaiset löydä ratkaisua esitettyn kritiikkiin.

Shenzhenin tulleet yritykset sanovat törmänneensä kiinalaiseen byrokraatiaan ja Kiinan tapaan harrastaa tällä asiallisesti suljetulla alueella omaperäistä työvoimapolitiikkaa. Työvoiman välitys tapahtuu yksin valtion kautta ja väitetään valtion ottavan itselleen jopa neljä viidenestä työntekijöiden palkasta. Valtiollista reppurimailua siis.

Muutakin kritiikkiä Shenzhenin kokeilua kohti on esitetty, mutta mikään ei estä sen jatku-Paluumatka alkoi perjantaina

Pääministeri ja rouva Sorsa saapuivat Shenzheniin Guangzhousta junalla käytyään ensin aamupäivän lämmössä puolen toista tunnin jokiristeilyllä vanhan Kantonin helmijöelle.

Heti junan saavuttua Shenzhenin pääministeri seurueineen kiidätettiin Shekouin alueen teollisuuskeskukseen saamaan yleiskuvaa tästä erityistalouskokeilusta. Shekouin alue on yksi viidestä Shenzhenin hallinnollisesta alueesta. Lisää Shenzhenista kertoi illalla kaupungin varapormestari Zhang Hongyi ihasuttavassa Silver Lake -hotellissa, joka sijaitsee vihreiden kumpujen keskellä järven rannalla. Pääministeri ja rouva Sorsalla oli täällä kaukana kaupungin hälinästä, trooppikin lämmössä tilaisuus levähtää varsin rankan

matkaviikon lopuksi.

Perjantaina aamupäivällä pääministeri tutustui vielä useisiin teollisuuskeskuksiin ja -näyteläisiin. Matka kotiin Kiinan kan-

santasavallasta alkoi perjantaina iltapäivällä junalla Hongkongiin. josta pääministeri seurueineen jatkoi matkaa lentäen lauantaina kohti Helsinkiä.

Metalli tuomitsee USA:n toimet Nigaraguassa

Suomen Metallityöväen liitto tuomitsee jyrkästi Yhdysvaltain yritykset kaataa Nicaraguan hallitus. Yhdysvaltojen tukia laillisilla vaaleilla valittua hallitusta vastaan taisteleville contrasseille on jo johtanut tuhansien ihmishenkien menetykseen, liitto muistuttaa. Maa köyhtyy, ja esimerkiksi terveydenhuollon kipeästi tarvitsemia voimavaroja joudutaan käyttämään puolustukseen.

Perjantaina, syysk. 4 p:nä julistamassaan kannanotossa liitto ilmaisee tukensa Nicaragualle. Pysyvä rauha edellyttää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta sekä kansanvallan ja kansojen itsemääräämisoikeuden kunnioittamista, liitto toteaa.

Ennätysnuori pääjohtaja

Maatilahallituksen uudeksi pääjohtajaksi nimetty maa- ja metsätaloustieteiden tohtori Kalevi Hemilä on kaikkien aikojen nuorin valtion laitoksen pääjohtajaksi nimetty. Hemilä on 34-vuotias.

Nimitykseen liittyy myös kiistaa, sillä nimityksen esitteli maatalousministeri Toivo Yläjärvi toimi vastoin oman puolueensa johdon tahtoa.

Keskustapuolueen johto olisi halunnut paikalle kansanedustaja Hannu Tenhilän, mutta Yläjärven kanta voitti sosiaalidemokraattien äänillä.

Tilaus ja osoitteenmuutos

osoitteen muuttuessa
liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20,00, 6kk \$13,00, 3kk \$9,00
Ulkomaille 12kk \$24,00, 6kk \$17,00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

Suomen uutisia

Kenraali Syrjän kirja

Kenraalimajuri evp. Pentti Syrjän kiistaa aiheuttanut teos "Gruppia Finlantiin Neuvostokomentajan roolissa" tuli keski-ikäisellä syysk. 10 p. myyntiin Porvoossa ja Helsingissä.

Kustantajalle WSOY:lle lähettämällä kirjeellä pääesikunta pyrki estämään kirjan julkaisemisen, mutta kustantaja ei tähän suostunut.

Kirjassa on 165 sivua. 4 lukua käsittelee suoraan opetusta Frunzen sota-akatemiassa ja 9 lukua kertoo suomalaissyhmän kokemuksista Neuvostoliitossa.

Opetusta kuvaavissa jaksoissa "Tulevan sodan luonne", "Rannikon puolustus Korean niemimaalla", "Ydinsotaa Iranissa ja Hyökkäys Hollannin rajalle" kuvataan varsin yksityiskohtaisesti myös tehtyjä karttaharjoituksia.

Muistiinpanoja 14 kansiota

Alkusanoinaan Syrjä sanoo "kertomuksen perustuvan yksinomaan ryhmän 'nokkamiehen' näkemään, kuulemaan ja kokemaan". Muistiinpanoja Syrjä sanoo tehneensä 14 kansiota, joiden "viisikymmenprosenttinen täyttyöaste merkitsisi 1,400 sivua".

Kirjan kuvallitteissa on yksi valkea sivu. Mitään muuta merkintä kirjan mahdollisesta muuttamisesta kohun seurauksena ei kirjasta voi havaita.

Kirjasta aiotaan saada myyn-

tiin toinen painos ensi viikon lopun mennessä. Painoksen suuruus on 10,000 kappaletta.

- Toinen painos on melko pieni kirjan herättämään kiinnostukseen verrattuna, mutta tässä vaiheessa riittävä, kertoo WSOY:n suunnittelujohtaja Mauno Saari.

Koivisto tuomitsi kenraalin kirjan

Tasavallan presidentti Mauno Koivisto on lähettänyt tuomitsen kirjeen kenraalimajuri evp. Pentti Syrjälle.

Kirjeessään presidentti Koivisto sanoo: "Olen mielihahalla seurannut, miten olette ylimielisesti jättänyt varteenottamatta puolustusvoimien johdon taholta esitetyt huomautukset kirjanne johdosta. Vaikka puolustusvoimien voimat eivät näköjään olekaan johtaneet tekstinne siistymiseen, ovat ne kuitenkin olleet hyödyllisiä siinä suhteessa, että menettelyenne on selvästi tullut todetuksi sopimattomaksi. Erityisesti olen pannut merkille julkiset esiintymisenne, joissa olette esille tuoneet halveksuntanne sellaista käyttäytymistä kohtaan, johon puolustusvoimien parasta ymmärtämättömälle kenraalille ei puolustusvoimien reservissä voi olla käyttöä".

Pentti Syrjä puolestaan sanoi, että hän ei kadu mitään. Syrjän kirjan julkaisija WSOY sanoi, ettei kirjan julkaisuunnielmia muuteta.

Syysmyrsky riehui kovana

Syskyn ensimmäinen kova myrsky riehui etelä- ja keski-Suomessa aiheuttanut jonkin verran aineellisia vahinkoja. Etenkin rannikon tuntumassa veneilijät kärsivät vahinkoja, kun kymmeniä veneitä upposi kovassa tuulessa. Tuulenpuuskat olivat paikotellen jopa 26 metriä sekunnissa ja työllistivät palokunta, merivartiostoa ja venepoliisia.

Suomessa tiedustellaan

John Obergin viimeisin tiedosa oleva osoite oli vuonna 1959 526 East 159 St., Bronx, NY. Hänen tätinsä oli Mary Niemi, synt. Maria Uusitalo 5.5.1880, kuollut New Yorkissa 30.9.1959.

Roy ja Kalle Tuomisto asuneet Philadelphiaassa Pennsylvaniassa.

Yllä mainittuja henkilöitä tai henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteyttä Suomi-Seuraan, PL 213, 00171 Helsinki 17, Finland.

Lisää juustoja ulkomaille

Valtioneuvosto hyväksyi torstaina, syysk. 18 p:nä juustojen vientisuunnitelmaan 4 miljoonan kilon lisäyksen. Tämän jälkeen tänä vuonna viedään suunnitelman mukaan juustoja yhteensä enintään 39 miljoonaa kiloa.

Juuston viennille katsotaan olevan nyt hyvät mahdollisuudet. Lisäviennillä pienennetään juustotavarastoa ja supistetaan voim valmistusta. Samalla vähenee ensi vuoden vientitarve, todetaan maa- ja metsätalousministeriöstä.

Espoo tutkii radonhaittoja

Espoon kaupunki aikoo teettää kattavan tutkimuksen asuntojen radonhaittoista. Tutkimukseen otettaneen mukaan 250-300 pientaloa.

Tutkimus tehdään yhteistyössä Säteilyturvakeskuksen kanssa. Terveyslautakunnan valvontajaoisto päättäneen tutkimuksen aloittamisesta kokouksessaan lahiakoina.

Suomen uutisia

Rehtori Olli Lehto:

"Kansainvälinen tutkimus vaatii voimavarojen keskittämistä"

Helsinki (STT) - Helsingin yliopiston valtakunnallisuutta korosti rehtori Olli Lehto yliopiston avajaisissa keskiviikkona, syysk. 10 päivänä.

-Yliopiston suhteet valtiovaltaan ovat nyt palautuneet normaaleiksi. Mutta 1960-luvun murros ei ole mennyt ohi jälkiä jättämättä, rehtori huomautti.

-Maassa on tällä hetkellä 17 tiedekorkeakoulua, joiden aikaansaannokset yhdessä määräävät korkeimman opetuksen ja pitkälti myös tieteellisen tutkimuksen tason Suomessa. Helsingin yliopisto katsoo kuitenkin olevansa edelleenkin valtakunnallinen ja siinä mielessä erikois- asemassa kaikkien muiden yliopistojen joukossa. Tietoinen pyrkimys kantaa valtakunnallista vastuuta, määrää yliopiston tiedepoliittisen, Lehto lisäsi.

Lehto puhui myös pääkaupunkiseudun korkeakoulujen ja eri tutkimuslaitosten muodostamasta suuresta tietopankista. -Pääkaupunkiseudun kehittäminen on valtion puolelta otettu esille korkealla poliittisella tasolla.

Lehto muistutti, että kansainvälisen tutkimuksen tasalla pyriminen näyttää tulevaisuudessa edellyttävän entistä enemmän eri tieteiden välisiä yhteyksiä ja voimavarojen keskittämistä.

Rehtori mainitsi puheessaan myös uuden korkeakoulujen kehittämislain ja sen mahdollisesti tuomat voimavaroisyykset. Samalla hän huomautti, että on kyseenalaista edes mainita tästä laista, sillä nykyään on muodissa pilkata voimavaroista puhujia.

-Pilkaa onkin sikäli oikeutettua, että epäkohtien alituisen esille ottaminen saattaa vähitellen antaa sen mielikuvan, ettei

yliopisto enää ole ajan tasalla. Tämä on vaarallinen asia riippumatta siitä, millä taholla tällainen käsitys syntyy. Aivan erityisen vaarallista on, jos tällainen mielikuva leviää opiskelevan nuorison keskuuteen, hän huomautti.

Muutoinkin Lehdon mielestä Suomessa puhutaan nykyään siinä määrin taloudellisista teki-joista, että yliopisto kasvatus- tehtävää suorittavana tekee luultavasti viisaasti, jos se rahan sijasta korostaa opiskelijoiden muunlaisia arvoja.

Terve itsetunto

-Yliopisto ei seiso enää yhteiskuntakehityksen etuvartiassa. Suhteet ympäröivään yhteiskuntaan ovat varautuneet ja yksipuoliset. Tervettä itsetuntoa yliopistolta saa etsiä, sanoi puheen- vuorossaan Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan puheenjohtaja Tapio Reinikainen.

-Yliopiston ongelmat eivät ole ainoastaan sen suhteessa ympäröivään maailmaan. Myös sisäisiä kysymyksiä on pakko pohtia, jatkoi Reinikainen. Hän suosi puheessaan yliopiston opetusjärjestelmää, joka suosii ulko-oppimista ja kritiikintöntä pönttämistä.

Helsingin yliopiston ammat- tiosaston puheenjohtaja Eira Isakainen kiinnitti puheessaan huomiota yliopiston työilmapiiriin.

-Yliopisto ei saisi olla vain intellektuellinen eliitin piiri, jossa pyörivät ja kelloja ovat vain tiettyjä töitä tekevät, pätevät ja sopivat. Yliopiston johtomiesten tulisi kiinnittää erityistä huomiota paremman työilmapiirin luomiseen, hän tähdensi.

FINNEXPRESS
FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE
WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS
MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR
LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$690 • SEATTLE \$790
LOS ANGELES \$890 • MONTREAL \$610
★ RULES AVAILABLE UPON REQUEST
CHILDREN 50% — INFANTS 10%
MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM
ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA
SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY
FOR RESERVATIONS CONTACT:
TRAVEL **HANSLIN** SERVICE
40 East 49th Street New York, N.Y. 10017
Telephones:
212 832-8989 800 223-0567

FLY SAS TO FINLAND

Enjoy wide body comfort from our five gateway cities—New York, Chicago, Los Angeles, Seattle and Anchorage. Make convenient connections throughout Scandinavia to the principal cities in Finland.

Ask your Travel Agent about Scandinavian Airlines convenient schedules, low air fares and traditional hospitality and service.

SAS